

Міністерство освіти і науки України

Луцький національний технічний університет

(повне найменування закладу вищої освіти)

Факультет бізнесу та права

(повне найменування факультету)

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

(повне найменування кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА ЗА СТУПЕНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ «МАГІСТР»

на тему

**ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ВИКОРИСТАННЯ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА (НА МАТЕРІАЛАХ
ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО «СУНДС ТЕКСТИЛЬ УКРАЇНА» КОМПАНІЇ
«СУНДС ТЕКСТИЛЬ А/С» (ДАНІЯ))**

**FINANCIAL ASPECTS OF ENSURING THE EFFICIENCY OF THE USE OF
ENTERPRISE ASSETS (ON MATERIALS OF SUBSIDIARY COMPANY
«SUNDS TEXTILES UKRAINE» OF «SUNDS TEXTILES A/S» (DENMARK)
(SC «SUNDS TEXTILES UKRAINE»))**

спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
(шифр і назва спеціальності)

освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування»
(назва освітньої програми)

Виконав: здобувач вищої освіти
групи ФБСФРМ-21
Гурський Роман Андрійович

(підпис)

Керівник: к.е.н., доцент
Олександренко Ірина Володимирівна

(підпис)

Кваліфікаційну роботу
допущено до захисту
«__» грудня 2024 р.
Гарант освітньої програми:
к.е.н., доцент Дорош Вікторія Юріївна

(підпис)

Луцьк – 2024 року

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет: бізнесу та права

Кафедра: фінансів, банківської справи та страхування

Ступінь вищої освіти: магістр

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Освітня програма: «Фінанси, банківська справа та страхування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ к.е.н., доцент Вікторія ДОРОШ

«___» _____ 2024 р.

З А В Д А Н Н Я

ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Гурському Роману Андрійовичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи *«Фінансові аспекти забезпечення ефективності використання активів підприємства (на матеріалах ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО «СУНДС ТЕКСТИЛЬ УКРАЇНА» КОМПАНІЇ «СУНДС ТЕКСТИЛЬ А/С» (ДАНІЯ))»*

Керівник роботи: к.е.н., доцент Олександренко Ірина Володимирівна

затверджені наказом закладу вищої освіти від «30» грудня 2023 р. № 447/01-02.

2. Строк подання здобувачем вищої освіти кваліфікаційної роботи «11» грудня 2024 р.

3. Вихідні дані до роботи _____

Статистичні дані, літературні джерела за темою дослідження, статут підприємства, фінансова звітність підприємства, законодавчі та нормативні акти, що регламентують діяльність підприємств в Україні.

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, що потрібно розробити)

Вступ

Розділ 1

Розділ 2

Розділ 3

Висновки

5. Перелік графічного (ілюстративного) матеріалу

1. Загальна характеристика діяльності підприємств текстильного виробництва в Україні.

2. Аналіз основних показників діяльності ДП «Сундс Текстиль Україна».

3. Оцінка ефективності використання основних засобів ДП «Сундс Текстиль Україна».

4. Показники ділової активності ДП «Сундс Текстиль Україна» у 2019 – 2023 роках.

5. Аналіз джерел фінансування активів на ДП «Сундс Текстиль Україна».

6. Формулювання гіпотез дослідження.

7. Доведення справедливості гіпотези № 1.

8. Доведення справедливості гіпотези № 2.

9. Доведення справедливості гіпотези № 3.

10. Характеристика сильних та слабких сторін внутрішнього і зовнішнього середовища фабрики.

11. Напрями управління активами ДП «Сундс Текстиль Україна».

12. Планування показників ефективності використання активів ДП «Сундс Текстиль Україна».

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис	
		завдання видав	завдання прийняв
<i>Розділ 1</i>	<i>І. ОЛЕКСАНДРЕНКО</i>		
<i>Розділ 2</i>	<i>І. ОЛЕКСАНДРЕНКО</i>		
<i>Розділ 3</i>	<i>І. ОЛЕКСАНДРЕНКО</i>		
<i>Нормоконтроль</i>	<i>І. ОЛЕКСАНДРЕНКО</i>		
<i>Гарант ОП</i>	<i>В. ДОРОШ</i>		
<i>Коефіцієнт подібності</i>	13,34%		
<i>Адміністратор системи StrikePlagiarism</i>	<i>Л. ІЦУК</i>		

7. Дата видачі завдання «02» лютого 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	<i>Обґрунтування теми</i>	До 28.12.2023 р.	
2.	<i>Огляд літератури із досліджуваної проблеми</i>	До 03.09.2024 р.	
3.	<i>Розділ 1</i>	До 24.09.2024 р.	
4.	<i>Розділ 2</i>	До 19.10.2024 р.	
5.	<i>Розділ 3</i>	До 08.11.2024 р.	
6.	<i>Висновки</i>	До 12.11.2024 р.	
7.	<i>Формування списку використаних джерел</i>	До 15.11.2024 р.	
8.	<i>Формування додатків</i>	До 18.11.2024 р.	
9.	<i>Оформлення ілюстративного матеріалу</i>	До 20.11.2024 р.	
10.	<i>Нормоконтроль</i>	До 27.11.2024 р.	
11.	<i>Інструментальна перевірка на академічний плагіат</i>	До 04.12.2024 р.	
12.	<i>Представлення кваліфікаційної роботи магістра до захисту. Попередній захист роботи</i>	До 11.12.2024 р.	

Здобувач вищої освіти

_____ (підпис) (Р. ГУРСЬКИЙ)
(прізвище, ініціали)

Керівник кваліфікаційної роботи

_____ (підпис) (І. ОЛЕКСАНДРЕНКО)
(прізвище, ініціали)

АНОТАЦІЯ

Гурський Р.А. Фінансові аспекти забезпечення ефективності використання активів підприємства (на матеріалах ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО «СУНДС ТЕКСТИЛЬ УКРАЇНА» КОМПАНІЇ «СУНДС ТЕКСТИЛЬ А/С» (ДАНІЯ)).
Рукопис.

Кваліфікаційна робота магістра ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок. Луцький національний технічний університет. Луцьк, 2024.

Кваліфікаційна робота магістра складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

У першому розділі досліджено теоретичні аспекти ефективності використання активів підприємства та їх фінансового забезпечення. Аналітичний розділ містить ґрунтовний аналіз фінансових аспектів формування та ефективності використання активів ДП «Сундс Текстиль Україна» і спрямований на доведення справедливості сформульованих гіпотез дослідження, якими є: гіпотеза № 1, яка стверджує, що наявність на балансі виробничого підприємства достатньої величини ліквідних активів для покриття поточних зобов'язань, сприяє підвищенню його фінансової стійкості і навпаки; гіпотеза № 2, яка передбачає, що між показниками ефективності використання оборотних активів на виробничому підприємстві та рентабельністю його діяльності існує прямий зв'язок; гіпотеза № 3, яка стверджує, що при підвищенні ефективності використання основних засобів прискорюється оборотність запасів виробничого підприємства і навпаки. Справедливість висунутих гіпотез доведено.

У третьому розділі запропоновано напрями забезпечення ефективності використання активів підприємства.

У висновках узагальнено інформацію, відображену в трьох попередніх розділах.

Ключові слова: активи, ділова активність, необоротні активи, оборотні активи, фондоддача, рентабельність активів.

ANNOTATION

Hurskyi R. Financial aspects of ensuring the efficiency of the use of enterprise assets (on materials of SUBSIDIARY COMPANY «SUNDS TEXTILES UKRAINE» OF «SUNDS TEXTILES A/S» (DENMARK) (SC «SUNDS TEXTILES UKRAINE»)). Manuscript.

Master's qualification work of the educational program «Finance, banking and insurance» specialty 072 Finance, Banking, Insurance and Stock Market. Lutsk National Technical University. Lutsk, 2024.

The master's qualification work consists of an introduction, three sections, conclusions, a list of used sources and appendices.

In the first chapter, the theoretical aspects of the efficiency of the use of the company's assets and their financial support are investigated. The analytical section contains a thorough analysis of the financial aspects of the formation and efficiency of the use of assets of SC "Sunds Textiles Ukraine" and is aimed at proving the validity of the formulated research hypotheses, which are: hypothesis No. 1, which states that the presence of a sufficient amount of liquid assets on the balance sheet of a manufacturing enterprise to cover current obligations, helps increase its financial stability and vice versa; hypothesis No. 2, which assumes that there is a direct relationship between the indicators of the efficiency of the use of current assets at the production enterprise and the profitability of its activity; hypothesis No. 3, which states that with an increase in the efficiency of the use of fixed assets, the turnover of stocks of a manufacturing enterprise accelerates and vice versa. The validity of the proposed hypotheses has been proven.

In the third section, directions for ensuring the efficiency of the use of the company's assets are proposed.

The conclusions summarize the information presented in the three previous sections.

Key words: assets, business activity, non-current assets, current assets, return on assets, profitability of assets.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	10
1.1 Економічна сутність та види активів підприємства.....	10
1.2 Джерела формування активів підприємства.....	15
1.3 Управління активами підприємства в системі забезпечення ефективності їх використання.....	18
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ АСПЕКТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АКТИВІВ НА ДП «СУНДС	
ТЕКСТИЛЬ УКРАЇНА».....	22
2.1 Постановка гіпотез дослідження щодо ефективності використання активів на підприємстві.....	22
2.2 Аналіз стану галузі та показників діяльності текстильної фабрики.....	24
2.3 Аналіз ефективності використання активів на підприємстві та стану їх фінансування.....	31
2.4 Перевірка достовірності гіпотез дослідження.....	40
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ	
ВИКОРИСТАННЯ АКТИВІВ ДП «СУНДС ТЕКСТИЛЬ УКРАЇНА».....	47
3.1 Управлінські аспекти підвищення ефективності використання активів ДП «Сундс Текстиль Україна».....	47
3.2 Обґрунтування напрямів підвищення ефективності використання активів ДП «Сундс Текстиль Україна».....	50
ВИСНОВКИ	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	60
ДОДАТКИ.....	63

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасні умови бізнес-середовища вітчизняних підприємств характеризуються посиленням конкуренції, інфляційними процесами, швидкими змінами на ринках та економічними ризиками, які з початком повномасштабної війни лише посилилися. У таких умовах ефективне використання активів стає одним із ключових факторів забезпечення стабільності та конкурентоспроможності підприємств. Активи підприємства є основою його фінансово-господарської діяльності, оскільки їх раціональне управління впливає на рентабельність, ліквідність, платоспроможність та загальну фінансову стійкість підприємства. Тому тема кваліфікаційної роботи є актуальною, дослідження якої сприятиме розвитку методів ефективного управління активами, підвищенню фінансової стійкості підприємств і забезпеченню їхнього стійкого зростання.

Питанням визначення сутності, методології оцінювання ефективності використання оборотних і необоротних активів на підприємстві та пошуку шляхів її підвищення постійно приділяється достатня увага як з боку вітчизняних так і зарубіжних вчених. Зокрема, це підручники, навчальні посібники, монографії та статті таких вітчизняних науковців, як І. М. Вахович [17], Ю. А. Гайбура [18], І. О. Квасовський, О. В. Кнейслер, О. Ю. Ніпіаліді [5], Н. О. Ковальчук [10], М. І. Крупка, О. М. Ковалюк, В. М. Коваленко [3], О. А. Магопець, Н. С. Шалімова, О. М. Черновол [19], Є. О. Нагорний [15], І. В. Олександренко, С. О. Пиріг [16], Н. В. Петруня [8] та інших. Проте, теперішні складні умови функціонування українських підприємств викликають необхідність подальших досліджень фінансових аспектів забезпечення ефективності використання активів підприємства, особливо в умовах воєнного стану.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є дослідження теоретико-прикладних засад фінансових аспектів підвищення ефективності використання активів на виробничому підприємстві.

Для реалізації поставленої мети в кваліфікаційній роботі магістра поставлено наступні завдання:

- дослідити економічну сутність, види активів підприємства та джерела їх формування;
- визначити основні етапи управління активами на підприємстві в системі забезпечення ефективності їх використання;
- проаналізувати стан розвитку підприємств текстильного виробництва в Україні та охарактеризувати основні показники діяльності ДП «Сундс Текстиль Україна» компанії «Сундс Текстиль А/С» (Данія) протягом останніх п'яти років;
- визначити рівень ефективності використання оборотних і необоротних активів на досліджуваному підприємстві та джерела їх фінансування;
- обґрунтувати та довести справедливості гіпотез досліджень щодо наявності взаємозв'язку між показниками фінансово-господарської діяльності виробничого підприємства та показниками ефективності використання його активів;
- визначити загальні характеристики сильних та слабких сторін внутрішнього і зовнішнього середовища ДП «Сундс Текстиль Україна»;
- обґрунтувати напрями підвищення ефективності використання активів ДП «Сундс Текстиль Україна».

Об'єктом дослідження в роботі є дочірнє підприємство «Сундс Текстиль Україна» компанії «Сундс Текстиль А/С» (Данія).

Предметом дослідження є система показників, що характеризують ефективність використання оборотних і необоротних активів на підприємстві.

Методи дослідження. В роботі використано різні методи дослідження, а саме: методи аналізу та синтезу, порівняльного аналізу, причинно-наслідкового аналізу, вертикального та горизонтального аналізу фінансової звітності, методи коефіцієнтів тощо.

Джерелами інформації для написання кваліфікаційної роботи магістра стали законодавчо-нормативні акти, що регулюють діяльність підприємств, методичні рекомендації з аналізу та оцінки фінансового стану підприємств, навчальна література та наукові публікації вітчизняних вчених за темою дослідження, фінансова звітність ДП «Сундс Текстиль Україна» компанії «Сундс Текстиль

А/С» (Данія) за 2019-2023 роки, а також дані Державної служби статистики України.

Наукова новизна полягає в поглибленні теоретичних та прикладних положень щодо управління активами виробничого підприємства. Зокрема:

– *уточнено понятійний апарат* щодо дефініції «активи підприємства», під якими автор розуміє сукупність усіх економічних ресурсів, які формуються протягом усієї діяльності, джерелами формування яких виступають власні, залучені та позичені кошти і які у процесі використання забезпечують низку економічних вигод для бізнесу;

– *дістали подальшого розвитку* підходи до управління активами підприємства в системі забезпечення ефективності їх використання.

Практична значимість дослідження полягає в тому, що здійснені в роботі планові розрахунки фінансової звітності та фінансових показників, а також обґрунтування напрямів управління активами дозволять ДП «Сундс Текстиль Україна» компанії «Сундс Текстиль А/С» (Данія) приймати зважені управлінські рішення в процесі розробки програми фінансового розвитку.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічна сутність та види активів підприємства

Діяльність будь-якого підприємства залежить від обсягу та структури активів, які є головними економічними ресурсами для здійснення операційної діяльності. Обсяг та структура активів впливає на рівень прибутковості, платоспроможності та ліквідності підприємства, а також визначає його ринкові позиції та конкурентоспроможність. Разом з тим, вагомий вплив на результати роботи будь-якого підприємства здійснює рівень ефективності використання активів, що залежить від управлінського процесу націленого на раціональне та оптимальне формування і використання майна. Таким чином, щоб правильно сформулювати управлінські рішення та їх практично реалізувати, необхідно визначити сутність активів підприємства. В економічних працях можна зустріти різноманітні підходи до визначення активів підприємства, які різняться певними особливостями.

Згідно Національного Положення (Стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», активи трактуються, як «ресурси, контрольовані підприємством внаслідок попередніх подій, і їх використання, як очікується, призведе до зростання економічних вигід у майбутньому» [1]. Тобто варто відмітити, що в результаті ефективного використання активів, підприємство зможе отримати певні економічні вигоди. Такі автори як Власова Н. О., Міщенко В. А., П'ятак Т. В., Кочетова Т. І., Котлярова А. В. активи трактують як: «економічні ресурси підприємства у формі сукупних майнових цінностей, які контролюються підприємством у результаті минулих подій та як очікується, забезпечать збільшення економічних вигід у майбутньому» [2, с. 40]. Даний підхід досить подібний до того, що поданий у П(С)БО №1, однак доповнений тим, що це

сукупні майнові цінності, тобто весь комплекс майна, що є наявним на підприємстві і використовується для отримання прибутку.

Крупка М. І., Ковалюк О. М., Коваленко В. М. трактують поняття наступним чином: активи – це майно в матеріальній і нематеріальній формах, придбане підприємством за власні або позичені кошти, що перебувають у його розпорядженні та призначені для використання у фінансово-господарській діяльності з метою отримання економічних і соціальних результатів та прибутку [3, с. 151]. Згідно до даного підходу, активи підприємства є майном, яке придбавається за різні кошти і використовується для отримання економічних і соціальних вигод.

За Скаско О. І., Майор О. В., Тимчишин-Чемерис Ю. В., активи підприємства трактуються як економічні ресурси, які є його власністю та використовуються ним у ході господарської діяльності, а в майбутніх періодах від їх використання очікується отримання прибутку [4, с. 158]. Даний підхід також відображає активи, як ресурси здатні принести підприємству економічні вигоди в майбутньому.

На думку Кнейслер О. В., Квасовського О. Р. та Ніпіаліді О. Ю., активи підприємства трактуються як економічні ресурси, що використовуються в господарській діяльності з метою отримання прибутку, нарощення фінансового потенціалу, зростання ринкової вартості бізнесу та підвищення добробуту власників [5, с. 154]. Цей підхід більш ширше визначає роль активів в діяльності підприємства, що дає можливість надати активам певні функціональні характеристики.

Камінська І. М., Дорош В. Ю. та Ковальчук А. Ю. розглядають активи як: «сукупність матеріальних і нематеріальних цінностей підприємства у вартісному виразі, що формуються з власних і позичкових джерел фінансування, систематично поновлюються (відновлюються), обслуговуючи виробничо-господарський процес і забезпечуючи його безперервність задля досягнення економічних і соціальних вигід» [6, с. 139]. Зважаючи на цей підхід, також можна виділити ключові характеристики активів, які свідчать про їх роль у забезпеченні соціальних та економічних вигод для підприємства.

Аналізуючи підходи до визначення активів, варто виділити їх ключові особливості, які характеризують їх функціональну роль у розвитку підприємства:

- забезпечують отримання прибутку;
- підвищують ринкову активність;
- забезпечують конкурентоспроможність;
- сприяють підвищенню ринкової вартості бізнесу;
- впливають на рівень виробничого та фінансового потенціалу;
- дозволяють отримувати економічні та соціальні вигоди;
- виступають ресурсами для здійснення операційної та інвестиційної діяльності;
- формують рівень кредитоспроможності та інвестиційної привабливості бізнесу.

Зважаючи на підходи до трактування сутності активів, а також виділені їх ключові особливості, *під активами підприємства прийнято розуміти сукупність усіх економічних ресурсів, які формуються протягом усієї діяльності, джерелами формування яких виступають власні, залучені та позичені кошти і які у процесі використання забезпечують низку економічних вигод для бізнесу.*

Активи підприємства прийнято поділяти на певні види. Найбільш прийнятною ознакою розподілу активів є їх поділ на оборотні та необоротні активи, що визначається балансом підприємством [1, 7]. Петруня Н. В. активи підприємства поділяє за наступними ознаками:

- 1) за формами функціонування (матеріальні, нематеріальні, фінансові та біологічні);
- 2) за характером участі в господарському процесі (оборотні та необоротні);
- 3) за характером участі в різних видах діяльності (операційні та інвестиційні);
- 4) за характером фінансових джерел формування (валові та чисті);
- 5) за характером володіння (власні, орендовані, безоплатно отримані);
- 6) з урахуванням фактора інфляції (активи з реальною вартістю, активи з номінальною вартістю);
- 7) за характером використання у виробничому процесі (активи, що

використовуються в економічних процесах та активи, що не використовуються в економічних процесах);

8) за можливістю амортизації (ті, що амортизуються та ті, що не амортизуються);

9) за цінністю (цінні, малоцінні);

10) з методами оцінки (активи за сервісною вартістю, активи за залишковою вартістю, активи за переоціненою вартістю, активи за справедливою вартістю, активи за чистою реалізаційною вартістю, активи за відновною вартістю, активи за ліквідаційною вартістю) [8, с. 236].

Поряд із вище поданими класифікаційними ознаками, активи також поділяються за ступенем ліквідності на абсолютно ліквідні, середньо ліквідні, високоліквідні та мало ліквідні активи [5, с. 154]. Також можна виокремити види активів за ознакою місця їх використання, згідно до чого виокремлюють активи, які використовуються всередині підприємства та активи, які використовуються за межами підприємства. Доповнюючи вище подані класифікаційні ознаки активів, їх можна розділити за термінами експлуатації (короткострокові та довгострокові), за ризиком залучення (безризикові активи, активи з низьким ризиком, активи з нормальним ризиком, активи високим ризиком та активи з критичним ризиком [6, С. 141-142].

В контексті управління активами та пошуку шляхів їх ефективного використання, найбільш прийнятним є їх поділ на оборотні та необоротні активи, що дозволяє диференційовано підійти до розробки різних стратегій та програм розвитку підприємства. Під необоротними активами варто розуміти усі ті економічні ресурси, які використовуються в діяльності підприємства протягом терміну, що перевищує 12 місяців з дати балансу. Щодо оборотних активів, то під ними варто розуміти грошові кошти, їх еквіваленти чи інші активи, які призначені для використання чи споживання у виробничому процесі протягом терміну, що не перевищує 12 місяців з дати балансу [1]. Складові необоротних активів подано на рисунку 1.1.

Рисунок 1.1 – Складові необоротних активів*

*Авторська розробка

Найбільш вагома роль в складі необоротних активів належить основним засобам, які забезпечують виробничу діяльність транспортними засобами, обладнанням, устаткуванням та господарськими будівлями і спорудами.

Щодо оборотних активів, то згідно до балансу підприємства їх можна поділити на певні складові: запаси (виробничі запаси, готова продукція, товари, незавершене виробництво); поточні біологічні активи; поточна дебіторська заборгованість (дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги, дебіторська заборгованість за виданими авансами, дебіторська заборгованість за отриманими векселями, дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом та інша поточна дебіторська заборгованість); грошові кошти (в касі та на рахунках в банку); поточні фінансові інвестиції; витрати майбутніх періодів, інші оборотні активи [1, 7].

Підсумовуючи вище подане, визначаємо, що активи – це сукупність усіх економічних ресурсів, які формуються протягом усієї діяльності, джерелами

формування яких виступають власні, залучені та позичені кошти і які у процесі використання забезпечують низку економічних вигод для бізнесу.

1.2 Джерела формування активів підприємства

Управління активами та забезпечення ефективності їх використання в значній мірі залежить від джерел формування активів, які прямо впливають на різні сфери діяльності підприємства. Основними чинниками, які впливають на вибір того чи іншого джерела формування активів є: специфіка роботи підприємства; організаційно-правова форма бізнесу; поточний рівень фінансової стійкості; рівень рентабельності підприємства; дивідендна політика; стан розвитку кредитного ринку та кредитоспроможність підприємства; структура активів; географія здійснення діяльності. Найбільш часто джерела фінансування активів поділяються на власні, позикові та залучені (див. рис. 1.2).

Рисунок 1.2 – Альтернативні джерела формування активів підприємства*

*Авторська розробка

Кожне із поданих джерел формування активів має як позитивні так і негативні аспекти впливу на формування і використання активів. Зокрема, використання власних джерел формування активів позитивно впливає на діяльність підприємства в наступним напрямках:

- підвищується рівень фінансової незалежності бізнесу;
- зростає обсяг власних коштів в обороті;
- підвищується платоспроможність підприємства та його здатність вчасно виконувати усі зобов'язання;
- підвищується ринкова вартість бізнесу та його конкурентні позиції.

Однак, не усі підприємства мають можливість за рахунок лише власних коштів здійснювати фінансування активів, оскільки їх наявність залежить від рівня прибутковості діяльності підприємства та визначається специфікою його роботи.

Щодо позикових джерел формування активів, то їх використання носить і позитивні і негативні аспекти впливу. Зокрема, якщо підприємство має можливість залучати позикові кошти для фінансування активів, то відповідно воно має ширші можливості для розширеного відтворення, а також може покривати потребу в необхідних коштах для придбання запасів. Про те, використання позикових коштів є не досить позитивним в напрямку забезпечення фінансової стійкості і здатності бути платоспроможним, оскільки чим більше позиченого капіталу, тим більше порушується фінансова рівновага на підприємстві і воно потребує управлінських рішень в контексті підвищення ефективності діяльності.

Залучені джерела формування активів найменш часто використовуються в діяльності підприємства, оскільки: 1) додаткова емісія акцій здійснюється досить рідко і тим більше є притаманною акціонерним товариствам; 2) додаткові внески до статутного фонду підприємств здійснюються також не часто, а лише в умовах збитковості та кризового стану; 3) страхові відшкодування виникають лише в умовах настання страхових випадків і мають певне цільове спрямування; 4) дотації та інші надходження з бюджету здійснюються лише для тих підприємств,

які підпадають під певні програми розвитку і складають досить низький відсоток джерел фінансування активів.

Досліджуючи джерела фінансування оборотних та необоротних активів, необхідно відмітити наявність різних підходів до їх вибору. В окремих дослідженнях виокремлюють ідеальну, агресивну, консервативну і компромісну моделі фінансування активів. Зважаючи на ідеальну модель фінансування, дотримуються наступні умови: 1) довгострокові зобов'язання є джерелами фінансування необоротних активів; 2) оборотні активи є рівними поточним зобов'язанням; 3) чисті оборотні активи дорівнюють нулю. Агресивна модель фінансування активів полягає у тому, що довгострокові зобов'язання є джерелами покриття необоротних активів та стабільної частини оборотних активів, а чисті оборотні активи дорівнюють стабільній частині оборотних активів. Консервативний підхід передбачає, що довгострокові зобов'язання є джерелами покриття необоротних та оборотних активів, а чисті оборотні активи дорівнюють оборотним активам. Компромісна модель фінансування активів є найбільш поширеною і полягає у наступному: 1) довгострокові зобов'язання є джерелами покриття необоротних активів, стабільної частини оборотних активів та приблизно половини змінної частини оборотних активів; 2) чисті оборотні активи дорівнюють сумі стабільної частини оборотних активів та половині змінної частини оборотних активів [9, с. 45].

Зважаючи на вище подане, варто відмітити, що вибір джерел фінансування активів зумовлює вплив не лише на ефективність їх використання, а й на рівень рентабельності, ліквідності та платоспроможності. Це обґрунтовується тим, що здатність підприємства раціонально підходити до вибору джерел фінансування тих чи інших активів в результаті призводить до:

- своєчасного виконання усіх зобов'язань;
- знижує ризик погіршення ліквідності;
- зменшує витрати, обумовлені залученням позикового капіталу;
- збільшує прибуток та рентабельність усіх видів діяльності;
- знижує потребу у зовнішніх фінансових ресурсах;

- знижує ризик втрати фінансової рівноваги та стабільності.

Підсумовуючи вище зазначене, можна свідчити, що для досягнення ефективності використання активів підприємству необхідно: 1) необоротні активи формувати за рахунок довгострокових джерел фінансування, а саме власного капіталу та довгострокових зобов'язань і забезпечень; 2) оборотні активи необхідно частково формувати за рахунок поточного позикового капіталу та власного капіталу. Дотримуючись умов раціонального фінансування активів, підприємство має значні шанси досягнути успіху у різних напрямках розвитку та здобувати високі конкурентні переваги на ринку. Разом з тим, вагомим аспектом забезпечення ефективності фінансування активів є наявність власних оборотних коштів, тобто спрямування частини чистого прибутку на поповнення складу оборотних активів.

1.3 Управління активами підприємства в системі забезпечення ефективності їх використання

Важливою складовою роботи підприємства, що націлена на забезпечення ефективності використання активів є процес управління ними. Управління активами виконує значну частку операцій фінансового менеджменту, що обумовлюється їх ключовою роллю у досягненні підприємством високих показників в сфері платоспроможності, рентабельності та фінансової стійкості. Управління активами повинно в першу чергу забезпечувати виконання наступних завдань:

- формування необхідно та оптимального обсягу активів;
- забезпечення максимального рівня рентабельності активів;
- забезпечення мінімальних фінансових ризиків, виникнення яких супроводжується використанням активів;
- підвищення оборотності активів та забезпечення щоденної платоспроможності підприємства;
- підтримання ліквідності балансу підприємства.

Ковальчук Н. О. досліджуючи управлінські аспекти формування і використання активів, виділяє більш широкий перелік завдань, що стоять перед фінансовим менеджментом в даному напрямку. Зокрема, автор виділяє наступні завдання: 1) створення достатнього обсягу оборотних та необоротних активів для забезпечення безперебійної діяльності; 2) формування раціональної структури активів з врахуванням різних видів ризиків; 3) оптимізація джерел фінансового забезпечення активів; 4) створення умов для раціонального використання наявних активів; 5) пошук шляхів підвищення ефективності інвестиційної діяльності; 6) реалізація інновацій, націлених на ефективне використання активів; 7) оцінка ефективності реалізації управлінських рішень; 8) постійний моніторинг та контроль за формуванням та використанням різних складових активів [10, с. 194].

В цілому, управління активами повинно комплексно та всебічно охоплювати всі сфери діяльності, що є можливим в результаті здійснення певної сукупності процесів, які є алгоритмом або послідовністю взаємопов'язаних та взаємообумовлених дій та управлінських рішень для досягнення поставленої мети [11, с. 767]. Ефективне управління активами залежить від структури капіталу підприємства, що впливає на норму прибутку і в умовах значної частки боргових зобов'язань знижується можливість залучення зовнішніх фінансових ресурсів для покриття потреби в активах [12, с. 80].

Управління активами будь-якого підприємства необхідно здійснювати поетапно та в певній послідовності виконання завдань, що дозволить досягнути поставленої мети та високого рівня ефективності діяльності. Етапи управління активами подано на рисунку 1.3. В контексті управлінського процесу, найбільш доцільно здійснювати управління окремо оборотними та необоротними активами.

З метою підвищення ефективності управління необоротними активами варто: 1) забезпечити достатній рівень оновлення основних засобів за рахунок амортизаційних відрахувань; 2) обґрунтувати необхідність простого чи розширеного оновлення основних засобів; 3) обрати найбільш раціональну форму оновлення основних засобів та джерела фінансування даного процесу [13, с. 181].

Рисунок 1.3 – Етапи управління активами підприємства*

*Авторська розробка

Для забезпечення ефективності управління оборотними активами, основними напрямками роботи підприємства є: прискорення оборотності обігових коштів; зменшення залишків запасів; реалізація ефективної кредитної політики; оптимізація обсягу дебіторської заборгованості; формування раціональної політики фінансування; забезпечення достатнього обсягу запасів; усунення проблем у забезпеченні своєчасних розрахунків із постачальниками та покупцями [14, с. 264-265]. Загалом, управління оборотними активами має на меті: оптимізувати обсяги оборотних активів, забезпечити ліквідність, мінімізувати втрати запасів під час їх зберігання, оптимізувати джерела фінансування.

У ході управління необоротними активами необхідно досягати наступних цілей: забезпечення високого рівня фондівдачі; забезпечення постійного

оновлення необоротних активів; оптимізація структури джерел фінансового забезпечення придбання необоротних активів; зменшення складових необоротних активів, які не приймають участі у виробництві [15, с. 230].

В контексті управління активами, важливо дотримуватись певних принципів: комплексність (має бути узгодженість між усіма ланками роботи); системність (активи мають розглядатись як складова усієї системи підприємства); об'єктивність (уся інформація має бути об'єктивно обґрунтована); дієвість (усі управлінські рішення мають мати практичне значення і носити позитивний вплив на результати діяльності усього підприємства); науковість (усі управлінські рішення та результати мають базуватись на положеннях та методах фінансово-економічних досліджень); контрольованість (реалізація будь-яких управлінських завдань має контролюватись з метою усунення помилок та причин їх виникнення).

Підсумовуючи вище зазначене, варто відмітити, що для забезпечення ефективного використання активів підприємства, важливо правильно та чітко сформулювати управлінські завдання і досягнути їх виконання, не порушуючи при цьому фінансової рівноваги, ліквідності та платоспроможності підприємства. Під час управління активами підприємства необхідно дотримуватись певної послідовності дій та принципів, що дозволить досягнути поставлених цілей і забезпечити максимальну ефективність використання усіх складових оборотних та необоротних активів.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ АСПЕКТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АКТИВІВ НА ДП «СУНДС ТЕКСТИЛЬ УКРАЇНА»

2.1 Постановка гіпотез дослідження щодо ефективності використання активів на підприємстві

Показники ефективності використання активів є ключовими для оцінки стабільності фінансового стану виробничого підприємства та його здатності генерувати прибуток. Вони тісно пов'язані з іншими фінансово-господарськими показниками, утворюючи єдину систему, яка відображає загальну ефективність діяльності підприємства.

Для виявлення цього взаємозв'язку сформулюємо та доведемо в роботі такі гіпотези дослідження:

– гіпотеза № 1, яка стверджує, що наявність на балансі виробничого підприємства достатньої величини ліквідних активів для покриття поточних зобов'язань, сприяє підвищенню його фінансової стійкості і навпаки;

– гіпотеза № 2, яка передбачає, що між показниками ефективності використання оборотних активів на виробничому підприємстві та рентабельністю його діяльності існує прямий зв'язок;

– гіпотеза № 3, яка стверджує, що при підвищенні ефективності використання основних засобів прискорюється оборотність запасів виробничого підприємства і навпаки, тобто між показником фондівіддачі та коефіцієнтом оборотності запасів існує пряма залежність.

Для доведення чи спростування справедливості першої гіпотези нам необхідно визначити та проаналізувати динаміку коефіцієнта поточної ліквідності або коефіцієнта покриття, який характеризує наявність на балансі виробничого підприємства достатньої величини ліквідних активів для покриття поточних зобов'язань. Достатність таких активів означає, що значення цього коефіцієнту має перевищувати 1 [16-21 та ін.] та досягати рекомендованих меж 1,5-2,5 (див.

додаток А). Тобто за таких умов, ліквідних активів не лише вистачить підприємству, щоб повністю погасити свої поточні зобов'язання, а й ще залишиться для продовження операційної діяльності. З іншого боку, фінансова стійкість підприємства визначається коефіцієнтом фінансової стабільності, що характеризує співвідношення власного і позикового капіталу, який складається як з довгострокових так і поточних зобов'язань і забезпечень [16, с. 102; 17-21]. Якщо значення цього коефіцієнту складатиме більше 1, то це свідчатиме про те, «що у разі необхідності погашення заборгованості, підприємство має можливість реалізувати свої активи і покрити усі борги. Ще частина коштів від продажу активів, у цьому випадку, залишиться для розподілу між власниками чи для подальшого продовження діяльності» [16, с. 102]. Тобто, справедливість гіпотези 1 вважатимемо доведеною, якщо при підвищенні коефіцієнта поточної ліквідності (коефіцієнта покриття) і відповідності його нормативному значенню (більше 1) зростатиме і коефіцієнт фінансової стабільності та навпаки.

Зміст другої гіпотези передбачає, що чим ефективніше використовуються на підприємстві його оборотні активи, тим вищим буде рентабельність його операційної діяльності. Це пояснюється тим, що при ефективному використанні оборотних активів підприємство зможе отримувати більший обсяг продукції або послуг при тих же чи менших витратах.

З метою доведення чи спростування справедливості цієї гіпотези нам необхідно визначити та порівняти між собою динаміку показників ефективності використання оборотних активів на підприємстві (яка характеризується, зокрема, рентабельністю оборотних активів і коефіцієнтом ефективності використання оборотних активів), та рентабельності операційної діяльності.

Рентабельність оборотних активів «показує скільки копійок чистого прибутку за певний період часу отримується на одну гривню вартості оборотних активів» [16, с. 72]. При визначенні цього показника чистий фінансовий результат (ф. 2 р. 2350) ділиться на середньорічну вартість оборотних активів ((ф. 1 р. 1195 поч. року + р. 1195 на кінець року)/2) і множиться на 100% [16, с. 72].

На відміну від попереднього показника, коефіцієнт ефективності використання оборотних активів визначається через відношення прибутку від продажу товарної продукції (валового прибутку) до середньорічної величини нормованих оборотних засобів, до яких, зазвичай, відносять запаси та поточні біологічні активи [16, с. 72].

Методика визначення основних показників рентабельності підприємства наведена у додатку Б. Справедливість зазначеної гіпотези буде доведена, якщо при зростанні показників ефективності використання оборотних активів на підприємстві збільшуватиметься значення рентабельності операційної діяльності і навпаки.

Обґрунтування змісту третьої гіпотези передбачає, що запаси виробничого підприємства переважно складаються з виробничих запасів та незавершеного виробництва, які приймають безпосередню участь у виробничих процесах для виготовлення готової продукції з використанням основних засобів. Тому, якщо підприємство буде підвищувати ефективність використання основних засобів, яка характеризується, перш за все, показником фондівіддачі (див. додаток В), то воно зможе ефективніше, тобто швидше, без порушення технологічного процесу використовувати свої запаси, що сприятиме підвищенню коефіцієнту їх обіговості (див. додаток Г). І навпаки, зниження фондівіддачі потягне за собою зниження коефіцієнту обіговості запасів. Тобто справедливість гіпотези 3 буде доведена, якщо між зміною показника фондівіддачі та коефіцієнту оборотності запасів буде пряма залежність.

2.2 Аналіз стану галузі та показників діяльності текстильної фабрики

Для доведення висунутих гіпотез об'єктом дослідження в роботі обрано українську текстильну фабрику ДП «Сундс Текстиль Україна». Підприємство належить до легкої промисловості, виду економічної діяльності – текстильне виробництво (КВЕД 13), зокрема, займається виробництвом трикотажного полотна (КВЕД 13.91).

Перш ніж перейти до ґрунтового аналізу діяльності фабрики та ефективності використання її активів, проаналізуємо спочатку в цілому діяльність підприємств, які займаються текстильним виробництвом в Україні. Результати дослідження за останні п'ять років наведемо на рис. 2.1-2.2 та в таблиці 2.1.

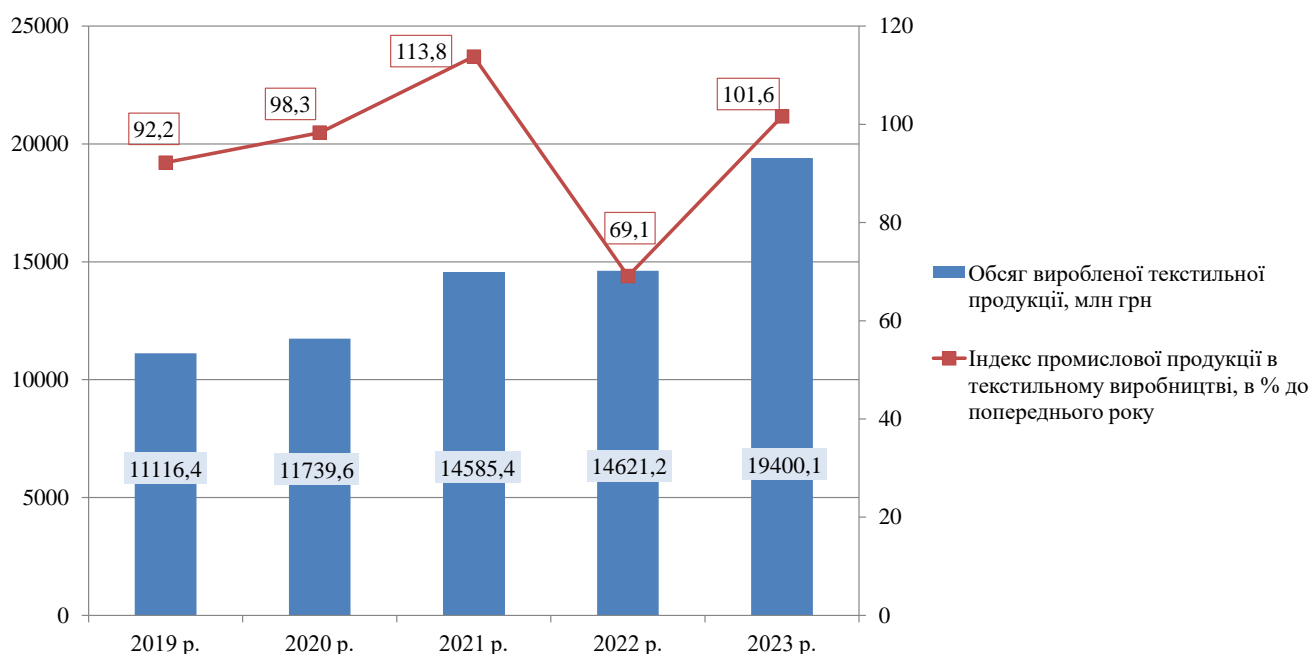

Рисунок 2.1 – Динаміка виробництва текстильної продукції в Україні*

* складено автором за даними офіційної статистики [22].

Отже, не дивлячись на повномасштабну війну в Україні, обсяг текстильного виробництва в країні значно виріс порівняно з довоєнними роками. Так, у 2023 р. суб'єкти господарювання виробили текстильної продукції на суму 19400,1 млн грн, що на 8283,7 млн грн або 74,5 % більше порівняно з 2019 роком. Початок повномасштабної воєнної агресії з боку РФ у 2022 році негативно позначився на виробництві продукції текстильної промисловості, призвівши до значного зменшення індексу промислової продукції в даному секторі економіки з 113,8 % у 2021 р. до 69,1 % у 2022 р. Проте, вже у 2023 році підприємства змогли відновити свої виробництва і цей індекс перевищив 100 %.

Станом на кінець 2023 року в Україні було зареєстровано 2907 суб'єктів господарювання легкої промисловості, що здійснювали виробництво текстильної продукції. Це на 36 одиниць менше, ніж у 2019 році, проте на 366 одиниць

більше, ніж у 2022 році, коли більшість промислових підприємств мушили згорнути свою діяльність, щоб перемісти свої виробництва у більш безпечні регіони або відновити свою діяльність пізніше після звільнення територій та стабілізації економіки (табл. 2.1).

Таблиця 2.1 – Загальна характеристика діяльності підприємств текстильного виробництва в Україні за 2019-2023 рр.*

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.**	2023 р.**	Зміна за 2023-2019 рр.	
						абсол.	відн., %
Кількість діючих підприємств текстильного виробництва, од.	2943	2842	2806	2541	2907	-36	-1,2
Кількість діючих підприємств, що здійснюють виробництво трикотажного полотна, од.	44	47	45	32	40	-4	-9,1
Кількість зайнятих працівників в текстильному виробництві, осіб	22407	21129	21047	18576	17759	-4648	-20,7
Обсяг реалізованої продукції, млн грн	11984,6	12954,3	17185,6	15675,0	20491,5	8506,1	71,0
Баланс підприємств, млн грн	11454,7	13523,6	15058,7	16627,5	16820,2	5365,5	46,8
Чистий прибуток (збиток) підприємств, млн грн	641,9	428,0	7544,9	3573,2	1457,9	816	127,1
Частка підприємств текстильного виробництва, які одержали збиток, %	21,6	25,9	23,1	30,4	23,3	1,7	7,9
З них підприємств, що здійснюють виробництво трикотажного полотна, %	***	***	33,3	46,2	41,2	x	x
Рівень рентабельності операційної діяльності підприємств текстильного виробництва, %	6,9	6,1	6,9	5,5	9,7	2,8	40,6
Рівень рентабельності (збитковості) операційної діяльності підприємств, що здійснюють виробництво трикотажного полотна, %	***	***	10,9	-12,6	4,0	x	x

* Складено автором за даними офіційної статистики [22].

** дані за 2022–2023 роки наведено без урахування тимчасово окупованих російською федерацією територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії.

*** – дані статистики не оприлюднювалися.

Серед текстильних підприємств у 2023 році діяло всього 40 одиниць тих, хто займається безпосередньо виробництвом трикотажного полотна. При цьому за даними офіційної статистики найбільше таких підприємств зареєстровано у Харківській (11 од.), Львівській (5 од.), Дніпропетровській (4 од.), Одеській (4 од.), Хмельницькій (4 од.) та в м. Києві (5 од.) [22].

Всього у текстильному виробництві було зайнято 17759 працівників (2023 р.), що значно менше за довоєнні роки. Порівняно з 2021 роком спостерігається значне зменшення розміру чистого прибутку в цій сфері діяльності. Не дивлячись на це, частка підприємств, що одержали збитки у 2023 році скоротилась порівняно з 2022 роком і сягнула майже довоєнного рівня у 23,3 %. Слід відзначити, що частка збиткових підприємств, які здійснюють виробництво трикотажного полотна, є значно вищою, ніж в середньому по текстильній промисловості, а саме понад 41 % у 2023 році. Також даний вид виробництва текстильної продукції є менш рентабельним, ніж в середньому по галузі: 4 % проти 9,7 % (див. табл. 2.1).

Не дивлячись на згортання діяльності у 2022 р., спостерігається нарощення вартості активів підприємствами, які збільшили свій баланс на 46,8 % або 5365,5 млн грн за п'ять останніх років. Особливо суттєво зросла сума оборотних коштів на балансі підприємств (рис. 2.2), питома вага яких в активах складає понад 70 %.

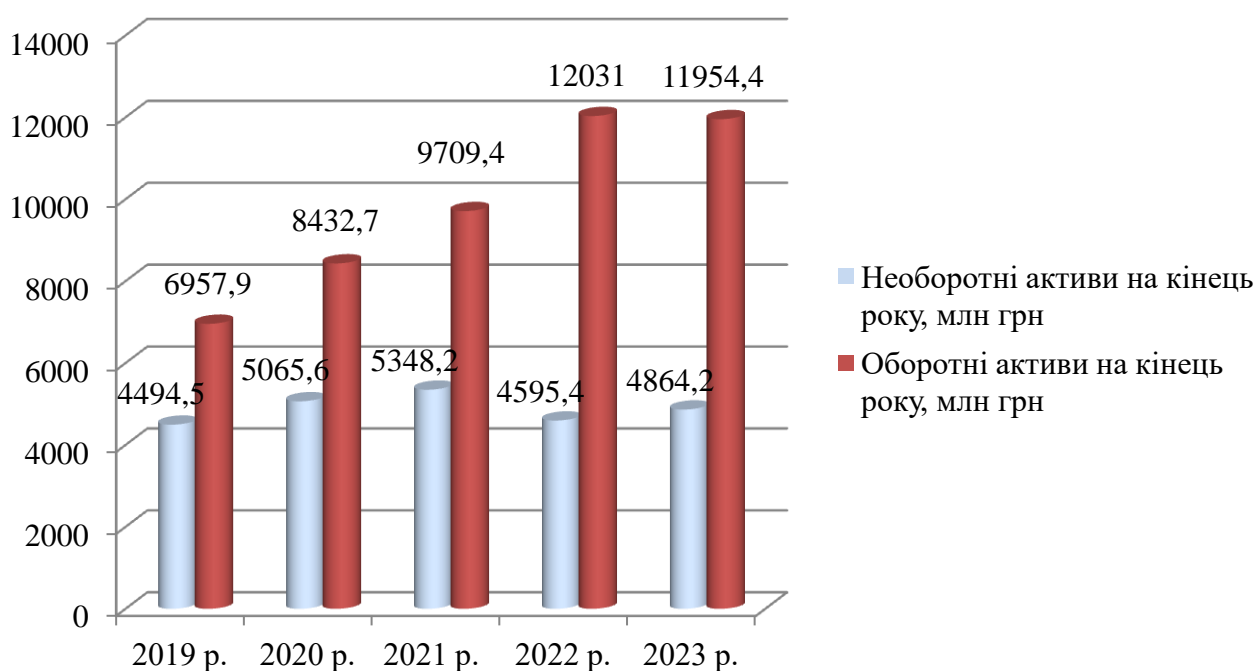

Рисунок 2.2 – Динаміка активів підприємств текстильного виробництва*

* Складено автором за даними офіційної статистики [22].

Таке зростання викликано як зростанням обсягів виробництва, підвищенням вартості виробничих запасів (сировини та матеріалів, паливно-енергетичних

ресурсів), підвищенням ціни готової продукції, так і збільшенням розміру дебіторської заборгованості. Відповідно, необоротні активи займали в середньому до 30 % вартості активів, що зумовлено специфікою даного виду діяльності легкої промисловості.

Одним з найбільших підприємств легкої промисловості Західного регіону України є ДП «Сундс Текстиль Україна», яке є дочірнім підприємством компанії «Сундс Текстиль А/С» (Данія) і зареєстроване у Львівській області, м. Сокаль. Сама материнська компанія, зокрема, головний офіс і комерційний відділ, розташовані в Данії. Окрім України, датська компанія має ще фабрики в Польщі і Мексиці. На українському ринку компанія функціонує з 2001 року, і до 2022 року мала назву ДП «Датський текстиль». У 2022 році підприємство перейменували на ДП «Сундс Текстиль Україна» [23; 24, с. 19].

ДП «Сундс Текстиль Україна» компанії «Сундс Текстиль А/С» (Данія) є частиною міжнародної групи, спеціалізується на виробництві трикотажних полотен та пошитті виробів з них, і є постачальником для виробників матраців. Українська фабрика «спеціалізується на виробництві і дизайні полотен (жакард, велюр, різноманітні трикотажні полотна), пошитті наматрацників і наволочок будь-якого виду. За досвідом датської материнської компанії забезпечений повний процес виробництва від пряжі до готової продукції, а також розвинуто процеси дизайну, в'язання, фарбування, формування полотна, друку візерунків, розкрою полотна, шиття і стібання» [23].

Компанія постійно розвивається, розробляє нові види тканин і готової продукції. «Для цього існує відділ дизайну полотна та дільниця розвитку швейного виробництва. Обсяги виробництва постійно нарощуються. Продукція фабрики відзначається високою якістю та конкурентоспроможністю і експортується за кордон на замовлення провідних компаній ЄС та США, наприклад, відомих торговельних марок TEMPUR+SEALY, довгий час компанія співпрацювала із ІКЕА» [23; 24, с. 19].

Аналіз показників фінансово-господарської діяльності фабрики зведемо у таблицю 2.2.

Таблиця 2.2 – Аналіз основних показників діяльності ДП «Сундс Текстиль Україна»

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Зміна за 2023-2019 рр.	
						абсол.	відн., %
1. Чистий дохід від реалізації продукції (робіт, послуг), тис. грн	407941	518863	665870	606955	512445	104504,0	25,6
2. Собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг), тис. грн	344283	372800	523993	541011	429324	85041,0	24,7
3. Операційний прибуток, тис. грн	17927	115093	69203	23120	37025	19098,0	106,5
4. Чистий прибуток, тис. грн	10417	91072	48810	13338	24062	13645,0	131,0
5. Середньорічна вартість активів, тис. грн	455112,5	523053,5	633370	686234,5	703164,5	248052,0	54,5
6. Середньорічна вартість необоротних активів, тис. грн	255495	245720,5	247896,5	248953	220306	-35189,0	-13,8
7. Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн	199617,5	277333	385473,5	437281,5	482858,5	283241,0	141,9
8. Середньорічна величина власного капіталу, тис. грн	417217	483641	579543	633702,5	655857	238640,0	57,2
9. Середньорічна величина позикового капіталу, тис. грн	37895,5	39412,5	53827	52532	47307,5	9412,0	24,8
10. Знос основних засобів, %	43,7	52,6	55,1	62,7	69,0	25,3	x
11. Чисельність працівників, осіб	819	697	879	896	836	17	2,1
12. Фондовіддача, грн/грн	1,62	2,15	2,78	2,57	2,49	0,9	53,5
13. Рентабельність продукції, %	18,49	39,18	27,08	12,19	19,36	0,9	x

Аналіз основних фінансових результатів діяльності ДП «Сундс Текстиль Україна» протягом останніх п'яти років показав, що до початку повномасштабної війни в Україні, підприємство активно розвивалося і примножувало свої доходи і прибутки. Найбільш прибутковим для українського підприємства став «постковідний», передвоєнний 2021 рік.

Протягом 2022-2023 років розмір чистої виручки фабрики дещо скоротився, що було зумовлено зменшенням обсягів виробництва та реалізації готової продукції через невизначеність щодо подальшого розвитку воєнних дій в Україні, виникнення проблем з логістикою постачання сировини та безперервного експорту готової продукції за кордон, вимушене скорочення часового дня бізнесу через удари ворога по енергетичній інфраструктурі, що у свою чергу підвищило собівартість виробництва, особливо у 2022 році.

При цьому ДП «Сундс Текстиль Україна» працює прибутково і змогло збільшити розмір чистого прибутку у 2023 році в 1,8 рази порівняно з 2022 роком. Рівень рентабельності текстильної продукції суттєво знизився порівняно з передвоєнними роками, проте все ще є достатнім і середнім для даного виду економічної діяльності. Підприємство має діючий договір щодо переробки давальницької сировини, доходи від якої вважають достатніми для покриття збитків і поточних потреб компанії.

На розширення та розвиток діяльності підприємства вказує збільшення вартості активів та капіталу компанії. Так, середньорічна вартість активів ДП «Сундс Текстиль Україна» з 2019 по 2023 рр. зросла на 248052 тис. грн або 54,5 % переважно через зростання вартості оборотних активів майже на 142 %. Середньорічна вартість необоротних активів навпаки знизилась за п'ять років на 13,8 %.

Середньорічна вартість власного капіталу на підприємстві щороку зростала через накопичення нерозподіленого прибутку в його складі. Вартість власного капіталу суттєво перевищує суму позикового, що вказує на фінансову стійкість і незалежність дочірнього підприємства. Проте, негативним моментом вважаємо суттєвий рівень зносу основних засобів, майже 70 % на кінець 2023 року, що вказує на необхідність оновлення матеріально-технічної бази текстильної фабрики. Чисельність працівників компанії в 2023 році складала 836 осіб, яка скоротилась порівняно з першим роком війни на 60 осіб.

Згідно зі своєю стратегією сталого розвитку ДП «Сундс Текстиль Україна» планує і надалі розвиватися, розширювати виробництво, збільшувати види продукції, що випускаються. З цією метою материнська компанія Sands Textiles постійно вносить сучасне та високопродуктивне обладнання в статутний фонд українського підприємства [21].

В наступному підрозділі кваліфікаційної роботи згідно з поставленим завданням дослідимо більш детально рівень ефективності використання активів на ДП «Сундс Текстиль Україна» та стан їх фінансування.

2.3 Аналіз ефективності використання активів на підприємстві та стану їх фінансування

Використовуючи фінансову звітність ДП «Сундс Текстиль Україна», а саме ф.1 баланс (див. додаток Е) та примітки до річної фінансової звітності [23, 24 та ін.] проаналізуємо склад та структуру активів підприємства. Дані зведемо у таблицю 2.3.

Таблиця 2.3 – Аналіз складу та структури активів ДП «Сундс Текстиль Україна» станом на кінець року, тис. грн

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Зміна за 2023-2019 рр.
Усього активів на балансі	458713	587394	679346	693123	713206	254493
1. Необоротні активи	257681	233760	262033	235873	204739	-52942
у % до майна	56,2	39,8	38,6	34,0	28,7	-27,5
1.1. Нематеріальні активи	1117	2556	2304	3184	1938	821
у % до необоротних активів	0,4	1,1	0,9	1,3	0,9	0,5
1.2. Незавершені капітальні інвестиції	1389	3914	7544	11238	11364	9975
у % до необоротних активів	0,6	1,7	2,9	4,8	5,6	5,0
1.3. Основні засоби	255175	226977	251739	220962	190764	-64411
у % до необоротних активів	99,0	97,1	96,0	93,7	93,2	-5,8
1.4. Відстрочені податкові активи	0	313	446	489	673	673
у % до необоротних активів	0,0	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3
2. Оборотні активи	201032	353634	417313	457250	508467	307435
у % до майна	43,8	60,2	61,4	66,0	71,3	27,5
2.1. Запаси	38871	55019	74340	72300	56735	17864
у % до оборотного капіталу	19,3	15,6	17,8	15,8	11,2	-8,1
2.2. Дебіторська заборгованість	156520	285239	341415	368821	371603	215083
у % до оборотного капіталу	77,9	80,6	81,8	80,7	73,1	-4,8
2.3. Гроші та їх еквіваленти	5426	12628	726	14812	78838	73412
у % до оборотного капіталу	2,7	3,6	0,2	3,2	15,5	12,8
2.4. Витрати майбутніх періодів	56	79	121	81	52	-4
у % до оборотного капіталу	0,03	0,02	0,03	0,02	0,01	-0,02
2.4. Інші оборотні активи	159	669	711	1236	1239	1080
у % до оборотного капіталу	0,1	0,2	0,2	0,3	0,2	0,1

Отже, як зазначалося вище, активи текстильної фабрики більш ніж на 70 % складаються з оборотних активів, що вказує на мобільність майна промислового підприємства. При цьому спостерігалось щорічне нарощення їх вартості, що було

зумовлено переважно збільшенням суми дебіторської заборгованості, яка в складі оборотних активів сягає 73,1 %, що, на нашу думку, ставить підприємство у залежність від стану розрахунків із замовниками готової продукції. З 2019 року розмір дебіторської заборгованості зріс на 215083 тис. грн. Позитивним при цьому слід вважати те, що згідно із примітками до річної фінансової звітності, на кінець 2023 року уся торгова дебіторська заборгованість була не протермінованою і не знеціненою [23, 24].

Значно меншу частку в активах підприємства порівняно з дебіторською заборгованістю займали запаси, величина якої знизилася з 17,8 % у 2021 році до 15,8 % у 2022 р. та 11,2 % у 2023 р., що вказує на зменшення обсягів виробництва текстильної продукції в умовах запровадження воєнного стану в країні.

У складі запасів ДП «Сунде Текстиль Україна» переважають виробничі запаси і незавершене виробництво (рис. 2.3). В сумі частка цих двох складових становила майже 98 % від величини усіх запасів, що обумовлено специфікою діяльності підприємства текстильного виробництва.

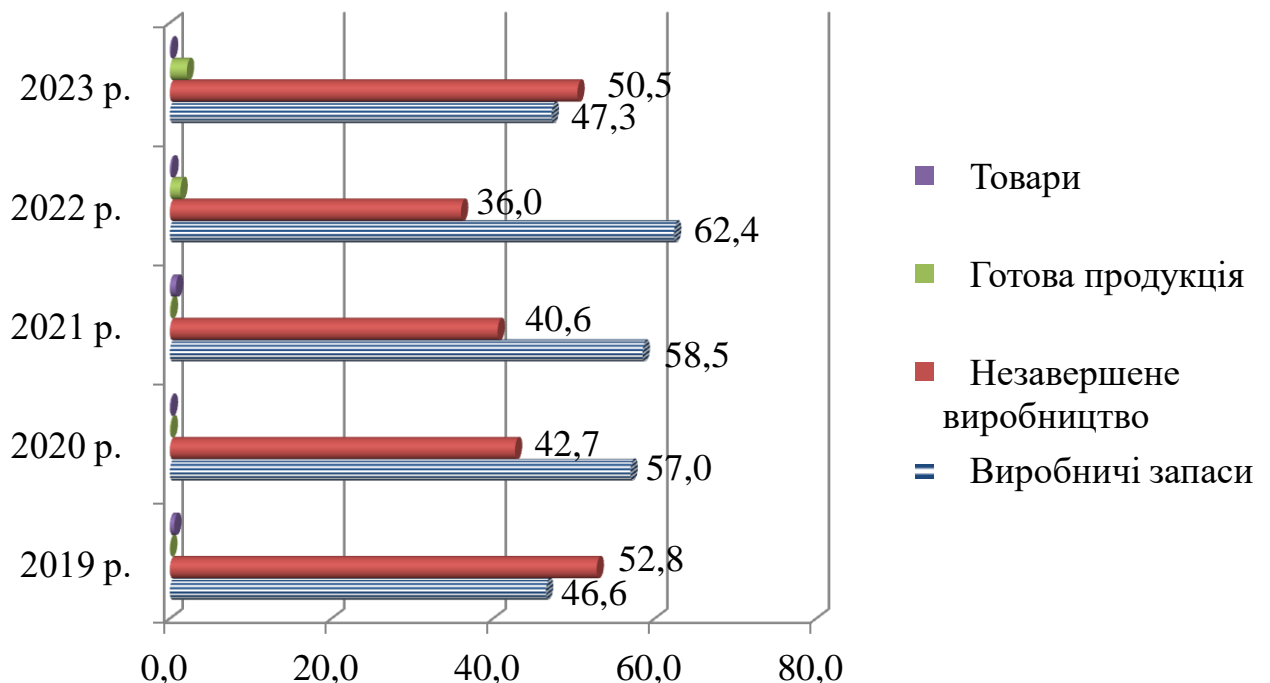

Рисунок 2.3 – Структура запасів текстильної фабрики (на кінець року), %

Позитивним моментом можна вважати суттєве надходження грошових коштів на розрахунковий рахунок на кінець 2023 року у сумі 78838 тис. грн, що збільшило їхню питому вагу в складі оборотних активів до 15,5 % та відповідно абсолютну ліквідність активів.

Необоротні активи в складі майна підприємства легкої промисловості склали на кінець 2023 року 28,7 %, що майже в 2 рази менше порівняно з кінцем 2019 року. Також змінилася за останні п'ять років і сама структура необоротних активів у бік деякого зменшення питомої ваги основних засобів з 99,0 % до 93,2 % та зростання суми і частки незавершених капітальних інвестицій на балансі підприємства. Їх частка збільшилась на 5 % порівняно з 2019 роком. В складі основних засобів переважають машини та обладнання (58,3 % на кінець 2023 р.), будинки та споруди (37,7 %) та транспортні засоби (2,4 %).

Проаналізуємо структуру активів ДП «Сундс Текстиль Україна» за ступенем їх ліквідності, оскільки від наявності достатньої величини ліквідних активів на підприємстві безпосередньо залежить платоспроможність компанії. Усі активи підприємства в порядку зменшення їх ліквідності умовно поділяють на чотири групи: абсолютноліквідні, швидколіквідні, повільноліквідні та важколіквідні активи [16, с. 67].

Структура активів ДП «Сундс Текстиль Україна» за ступенем їх ліквідності зображена на рисунку 2.4.

Отже, як видно з рис. 2.4, структура активів ДП «Сундс Текстиль Україна» протягом 2019-2023 рр. зазнала суттєвих змін у бік збільшення мобільності майна та підвищення ступеня ліквідності активів. Майже у 2 рази за п'ять останніх років скоротилась частка важколіквідних активів на балансі підприємства (необоротні активи); суттєво виросла (на 19,2 %) на кінець 2023 року порівняно з 2019 роком частка швидколіквідних (дебіторська заборгованість, інші оборотні активи) та абсолютноліквідних активів (грошові кошти та їх еквіваленти) – у 9,3 рази. Частка ж повільноліквідних активів, що включають в себе запаси і витрати майбутніх періодів, після деякого зростання до 11 % у 2021 році, знову скоротилась до 8 % у 2023 р.

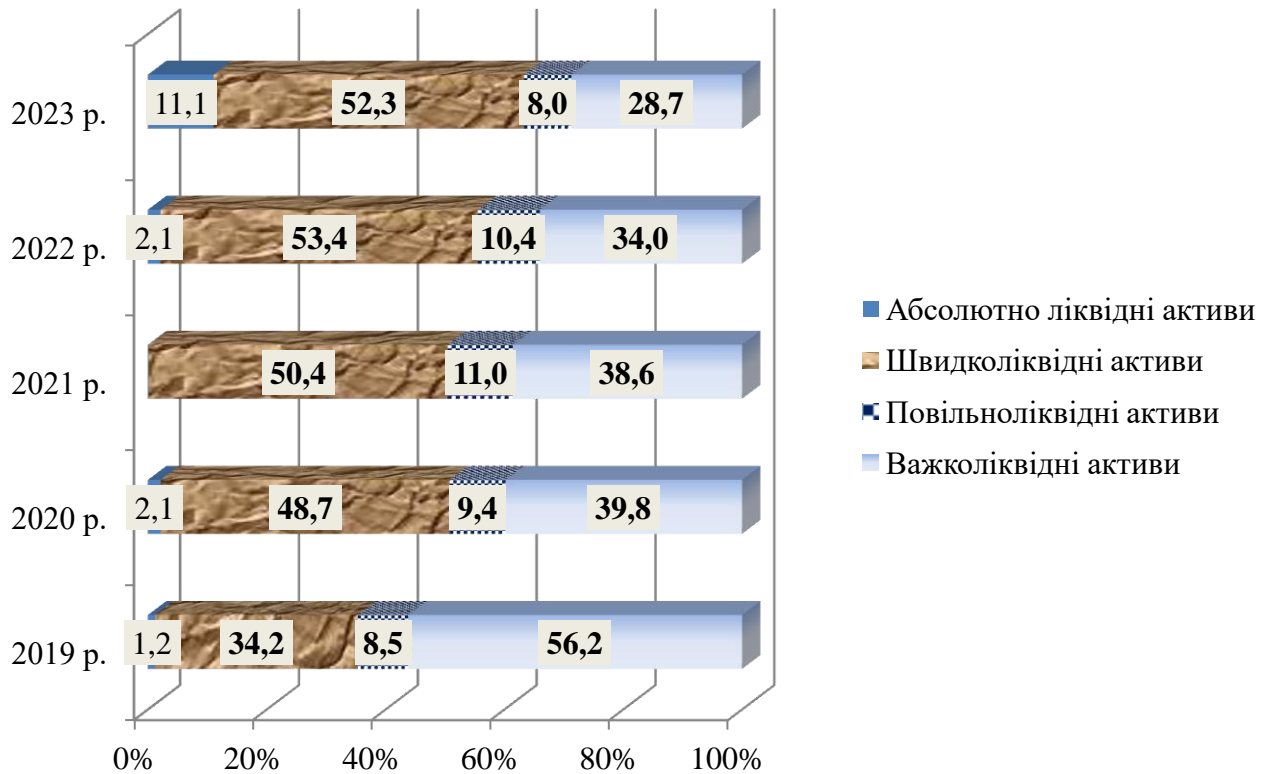

Рисунок 2.4 – Структура активів ДП «Сундс Текстиль Україна» за ступенем їх ліквідності (на кінець року), %

На нашу думку, з одного боку, таке збільшення частки абсолютно- і швидколіквідних активів сприяє підвищенню рівня платоспроможності фабрики, з іншого боку зменшення необоротних активів, які вважають важколіквідними на балансі підприємства, звужують в майбутньому виробничі потужності текстильного виробництва.

Зрозуміти в якому стані перебувають основні засоби підприємства (ОЗ) нам допоможе аналіз технічного стану та руху основних засобів (табл. 2.4).

Отже, основні засоби текстильної фабрики є найбільшою складовою необоротних активів, але в загальних активах підприємства вони займали 26,7 % на кінець 2023 р. Активна частина в складі основних засобів, тобто ті, які безпосередньо беруть участь у виробництві продукції, складає майже 97 % і включає в себе вартість будинків та споруд, машин та обладнання, транспортних засобів.

Таблиця 2.4 – Аналіз технічного стану та руху основних засобів підприємства (на кінець року)

Показники	Роки					Абсолютне відхилення, +/-			
	2019	2020	2021	2022	2023	2020/ 2019	2021/ 2020	2022/ 2021	2023/ 2022
1. Частка ОЗ в активах підприємства, %	55,6	38,6	37,1	31,9	26,7	-17,0	-1,6	-5,2	-5,1
2. Частка активної частини ОЗ, %	97,4	97,0	96,8	96,8	96,8	-0,5	-0,1	0,0	0,0
3. Коефіцієнт зносу ОЗ	0,437	0,526	0,551	0,627	0,690	0,089	0,025	0,076	0,063
4. Коефіцієнт зносу активної частини ОЗ	0,426	0,518	0,543	0,621	0,685	0,092	0,025	0,078	0,064
5. Коефіцієнт придатності основних засобів	0,563	0,474	0,449	0,373	0,310	-0,089	-0,025	-0,076	-0,063
6. Коефіцієнт оновлення ОЗ	0,123	0,056	0,151	0,058	0,041	-0,067	0,095	-0,093	-0,017
7. Коефіцієнт вибуття ОЗ	0,000	0,002	0,006	0,004	0,003	0,002	0,004	-0,002	-0,001
8. Коефіцієнт приросту ОЗ	0,123	0,054	0,146	0,054	0,038	-0,069	0,092	-0,092	-0,016

На кінець 2023 року основні засоби були зношені на 69 % і це знос переважно їх активної частини. Коефіцієнт придатності відповідно становив 0,31. Порівняно з 2021 роком в умовах воєнного стану підприємство стало менше оновлювати власні основні засоби. При цьому позитивним моментом вважаємо те, що протягом всього періоду дослідження коефіцієнт оновлення перевищував коефіцієнт вибуття і коефіцієнт приросту мав позитивне значення. Негативним вважаємо зменшення коефіцієнту приросту в динаміці.

До основних показників ефективності використання основних засобів відносять фондівдачу, фондомісткість, фондоозброєність та рентабельність основних засобів [16, с. 59]. Скориставшись методикою розрахунку цих показників, розміщеною у додатку В, складемо таблицю 2.5.

Фондівдача є важливим індикатором ефективності використання основних засобів підприємства текстильного виробництва, оскільки саме від ефективного використання обладнання та інших основних засобів залежить конкурентоспроможність текстильної продукції.

Таблиця 2.5 – Оцінка ефективності використання основних засобів ДП «Сундс Текстиль Україна» у 2019 – 2023 роках

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Зміна за 2023-2019 рр.
Фондовіддача, грн/грн	1,622	2,152	2,782	2,568	2,489	0,867
Фондомісткість, грн/грн	0,617	0,465	0,359	0,389	0,402	-0,215
Фондоозброєність, тис. грн/особу	307,1	345,9	272,3	263,8	246,2	-60,9
Рентабельність основних засобів, %	4,14	37,78	20,39	5,64	11,69	7,547

На ДП «Сундс Текстиль Україна» після 2021 року спостерігається негативна динаміка зменшення цього показника, проте це зменшення є помірним і значення фондовіддачі все ще залишається вищим за показники 2019-2020 років. Для підвищення цього показника в майбутньому текстильній фабриці необхідно постійно вдосконалювати технології від виготовлення пряжі, трикотажного полотна до пошиття готової продукції, впроваджувати інновації, підвищувати кваліфікацію персоналу та оптимізувати виробничі процеси.

Оберненим до показника фондовіддачі є показник фондомісткості, позитивною динамікою для якого було б його зменшення в часі. На об'єкті дослідження цей показник останніми роками потрохи зростає, що ще раз вказує на погіршення ефективності використання основних засобів на підприємстві з початком війни в Україні і погіршення економічних умов для господарювання.

На одного працюючого на підприємстві у 2023 році припадало 246,2 тис. грн вартості основних засобів, що на 60,9 тис грн/особу менше, ніж у 2019 році, що також вважається негативною тенденцією. Позитивним є збільшення рентабельності основних засобів в останньому році у 2 рази порівняно з першим роком війни, що було зумовлено збільшенням розміру отриманого чистого прибутку.

Таким чином, погіршення умов господарювання для вітчизняних підприємств в перші два роки війни, яка затягнулася, призвело до труднощів на ДП «Сундс Текстиль Україна» щодо своєчасного оновлення його матеріально-

технічної бази та погіршення, хоч і не суттєвого, ефективності використання основних засобів.

Проаналізуємо більш ґрунтовно стан ефективності використання оборотних активів на підприємстві. Ефективність використання оборотних активів на підприємстві характеризується показниками їх ділової активності та рентабельності [16, с. 69]. Показники ділової активності ДП «Сундс Текстиль Україна» визначимо за формулами, розміщеними у додатку Г, результати розрахунків зведемо у таблицю 2.6

Таблиця 2.6 – Показники ділової активності ДП «Сундс Текстиль Україна» у 2019 – 2023 роках

Найменування показників	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення 2023 від 2019
1. Коефіцієнт обіговості оборотних засобів	2,044	1,871	1,727	1,388	1,061	-0,983
2. Тривалість одного обороту оборотних засобів, днів	176	192	208	259	339	163
3. Коефіцієнт обіговості запасів	7,924	7,941	8,101	7,379	6,654	-1,270
4. Тривалість одного обороту запасів, днів	45	45	44	49	54	9
5. Коефіцієнт обіговості дебіторської заборгованості	2,744	2,349	2,125	1,709	1,384	-1,360
6. Тривалість одного обороту дебіторської заборгованості, днів	131	153	169	211	260	129
7. Коефіцієнт обіговості кредиторської заборгованості	24,600	20,218	24,490	31,821	25,367	0,767
8. Тривалість одного обороту кредиторської заборгованості, днів	15	18	15	11	14	-1
9. Тривалість фінансово-експлуатаційного циклу, днів	162	181	199	248	300	138
10. Коефіцієнт завантаження	0,5	0,5	0,6	0,7	0,9	0,4

Отже, в цілому на ДП «Сундс Текстиль Україна» спостерігається уповільнення обіговості оборотних активів, що вказує на погіршення його ділової активності. Так, негативну щорічну динаміку мали коефіцієнти обіговості оборотних активів та обіговості дебіторської заборгованості, які зменшили свої

значення порівняно з 2019 роком у 2 рази. Відповідно щороку зростала тривалість одного обороту оборотних коштів (зросла на 163 дні за п'ять років) та тривалість одного обороту дебіторської заборгованості – збільшення на 129 днів порівняно з 2019 роком.

Обіговість запасів повільно зростала до початку воєнного стану, проте повномасштабна війна внесла свої негативні корективи у господарську діяльність промислового підприємства, уповільнивши його виробничі процеси. У 2023 р. тривалість одного обороту запасів вже складала 54 дні, що на 5 днів повільніше, ніж у 2022 р. і на 9 днів повільніше за тривалість у 2019 році.

Не рівномірну динаміку мала швидкість обігу клієнтської кредиторської заборгованості, яка то прискорювалась, то уповільнювалась, що залежало також від надходження грошових коштів для своєчасного виконання платіжних зобов'язань перед постачальниками сировини та матеріалів. Позитивним слід відмітити те, що в 2022 році, в кризовий для себе час підприємство змогло прискорити тривалість розрахунків з постачальниками до 11 днів, що на 4 дні швидше, ніж у 2021 р. Проте у 2023 році компанія знову уповільнила швидкість своїх розрахунків з партнерами.

Не зважаючи на це, підприємство набагато швидше розраховується по своїх зобов'язаннях з постачальниками, ніж отримує платежі від замовників за поставку готової продукції на експорт.

Уповільнення обігу дебіторської заборгованості і запасів в цілому призвело до зростання тривалості фінансово-експлуатаційного циклу на 138 днів порівняно з 2019 роком і на 52 днів порівняно з 2022 роком, що теж є негативним моментом у діяльності текстильної фабрики.

Коефіцієнт завантаження показав, що для отримання 1 гривні чистої виручки від реалізації текстильної продукції, підприємство у 2023 році затратило 90 копійок вартості оборотних активів, що є доволі багато, до того ж цей коефіцієнт зріс, що розцінюється негативно.

Проаналізуємо, за рахунок яких джерел ДП «Сундс Текстиль Україна» фінансує формування своїх активів (табл. 2.7). Для цього скористаємося

методичними підходом, запропонованим І. В. Олександренко [25, с. 171] (див. додаток Д).

Таблиця 2.7 – Аналіз джерел фінансування активів ДП «Сундс Текстиль Україна» на кінець року

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Зміна за 2023-2019 рр.
Обсяг власного капіталу, що спрямований на формування оборотних активів, тис. грн	174102	301739	361554	407945	463157	289055
Обсяг власного капіталу, що спрямований на формування необоротних активів, тис. грн	257681	233760	262033	235873	204739	-52942
Обсяг поточного позикового капіталу, що спрямований на формування оборотних активів, тис. грн	26930	51895	55759	49305	45310	18380
Обсяг поточного позикового капіталу, що спрямований на формування необоротних активів, тис. грн	0	0	0	0	0	0
Обсяг довгострокового позикового капіталу, що спрямований на формування оборотних активів, тис. грн	0	0	0	0	0	0
Обсяг довгострокового позикового капіталу, що спрямований на формування необоротних активів, тис. грн	0	0	0	0	0	0
Частка власного капіталу у формуванні оборотних активів, %	86,6	85,3	86,6	89,2	91,1	4,5
Частка поточного позикового капіталу у формуванні оборотних активів, %	13,4	14,7	13,4	10,8	8,9	-4,5
Частка довгострокового позикового капіталу у формуванні оборотних активів, %	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0
Частка поточного позикового капіталу у формуванні необоротних активів, %	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0
Частка власного капіталу у формуванні необоротних активів, %	100	100	100	100	100	0
Частка довгострокового позикового капіталу у формуванні необоротних активів, %	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0

Отже, як показують дані таблиці 2.7, фінансування оборотних активів на ДП «Сундс Текстиль Україна» відбувалося переважно за рахунок власних коштів підприємства. Частка власного капіталу у формуванні оборотних активів склала на кінець 2023 року понад 90 %. При цьому обсяг власного оборотного капіталу

щороку зростав і перебільшив розмір 2019 року в 2,7 рази або на 289055 тис. грн. Наявність власних коштів в обороті підприємства позитивно впливає на фінансову стійкість і незалежність підприємства від кредиторів. До 9 % у фінансуванні оборотних коштів був задіяний поточний позиковий капітал. Також усі необоротні активи підприємства були сформовані за рахунок власних коштів. Наявності довгострокових зобов'язань і забезпечень на балансі ДП «Сундс Текстиль Україна» немає. Протягом усього досліджуваного періоду українська текстильна фабрика не користувалася банківськими кредитами для фінансування своїх активів, а фінансувалась за рахунок власних коштів засновників і внутрішніх джерел фінансування (чистого прибутку і амортизації).

2.4 Перевірка достовірності гіпотез дослідження

Для того, щоб виявити яким чином показники ефективності використання активів на виробничому підприємстві пов'язані з іншими показниками його фінансового стану і як вони здійснюють вплив один на одного, нами було сформульовано три гіпотези дослідження.

Гіпотеза 1 стверджує, що наявність на балансі виробничого підприємства достатньої величини ліквідних активів для покриття поточних зобов'язань, сприяє підвищенню його фінансової стійкості і навпаки. Для доведення чи спростування справедливості цієї гіпотези проаналізуємо показники ліквідності та фінансової стійкості ДП «Сундс Текстиль Україна» за останні п'ять років (табл. 2.8) та порівняємо між собою динаміку основних з них.

Отже, як свідчать розрахунки табл. 2.8, текстильна фабрика має високі показники ліквідності, які в декілька разів перевищують нормативні чи допустимі значення і вказують на високий рівень поточної платоспроможності підприємства. Так, одним із основних показників ліквідності підприємства є його показник поточної ліквідності або покриття, який вказує яку частку своїх поточних зобов'язань компанія зможе покрити за рахунок поточних або оборотних активів [16, с. 87; 18; 19; 20; 21 та ін.].

Таблиця 2.8 – Динаміка показників ліквідності та фінансової стійкості ДП «Сундс Текстиль Україна» у 2019 – 2023 роках

Показники	Роки					Абсолютне відхилення, +/-			
	2019	2020	2021	2022	2023	2020/ 2019	2021/ 2020	2022/ 2021	2023/ 2022
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,201	0,243	0,013	0,300	1,740	0,042	-0,230	0,287	1,440
Коефіцієнт швидкої ліквідності	6,019	5,753	6,149	7,806	9,969	-0,267	0,396	1,657	2,163
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	7,465	6,814	7,484	9,274	11,222	-0,651	0,670	1,790	1,948
Коефіцієнт загальної ліквідності	17,034	11,319	12,184	14,058	15,741	-5,715	0,865	1,874	1,683
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,941	0,912	0,918	0,929	0,936	-0,029	0,006	0,011	0,007
Коефіцієнт фінансової залежності	0,059	0,088	0,082	0,071	0,064	0,029	-0,006	-0,011	-0,007
Коефіцієнт фінансової стабільності	16,034	10,319	11,184	13,058	14,741	-5,715	0,865	1,874	1,683
Коефіцієнт фінансового ризику	0,062	0,097	0,089	0,077	0,068	0,035	-0,008	-0,012	-0,009
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,403	0,563	0,580	0,634	0,693	0,160	0,017	0,054	0,059

На досліджуваному підприємстві цей коефіцієнт значно перевищує 1 і навіть рекомендовані межі (1,5-2,5), і на кінець 2023 року становив 11,222, що вказує на наявність на балансі виробничого підприємства достатньої величини ліквідних активів для покриття поточних зобов'язань. З одного боку таке високе значення показника вказує на те, що на підприємстві немає проблем з ліквідністю і платоспроможністю, з іншого боку, серед поточних активів значна частка належить дебіторській заборгованості, що може поставити фабрику у залежність від своєчасного отримання платежів від замовників. Тому нами рекомендовано більше уваги приділяти поточним фінансовим інвестиціям і використанню переказних векселів при оформленні розрахунків.

У свою чергу, аналіз показників фінансової стійкості вказує на те, що ДП «Сундс Текстиль Україна» є фінансово незалежним від кредиторів і має високий

рівень стійкості фінансового стану. Значення коефіцієнта фінансової стабільності на кінець 2023 року 14,741 означає, що власний капітал більше, ніж в 14 разів перевищував позиковий капітал підприємства, що значно вище за нормативне значення.

Проілюструємо динаміку цих двох показників за допомогою графіка (рис. 2.5).

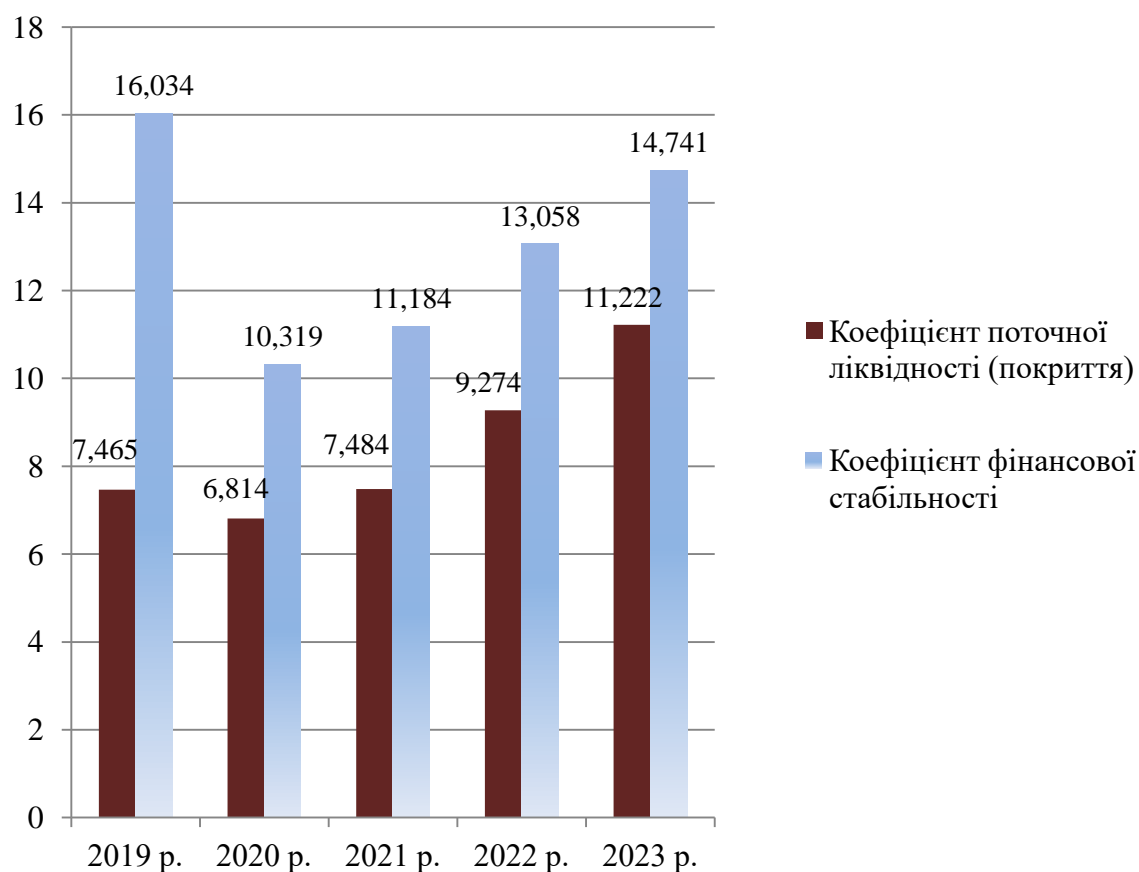

Рисунок 2.5 – Взаємозв’язок між показниками ліквідності та фінансової стійкості ДП «Сундс Текстиль Україна»

Отже, як ілюструє нам рисунок 2.5, після зменшення у 2020 році показника поточної ліквідності, відбулося його подальше зростання протягом 2021-2023 рр., відповідна динаміка спостерігалась і для показника фінансової стабільності компанії. Отже, в практичній діяльності підприємства взаємозв’язок між цими двома показниками підтверджується, що вказує на справедливості гіпотези 1: наявність на балансі виробничого підприємства достатньої величини ліквідних

активів для покриття поточних зобов'язань, сприяє підвищенню його фінансової стійкості і навпаки Тобто гіпотезу 1 доведено.

Гіпотеза № 2 передбачає, що між показниками ефективності використання оборотних активів на виробничому підприємстві та рентабельністю його діяльності існує прямий зв'язок. Для доведення чи спростування справедливості цієї гіпотези проаналізуємо показники ефективності використання оборотних активів на досліджуваному підприємстві (табл. 2.9) та показники його рентабельності (табл. 2.10).

Таблиця 2.9 – Аналіз показників ефективності використання оборотних активів

Найменування показників	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення 2023 від 2019
Рентабельність оборотних активів, %	5,22	32,84	12,66	3,05	4,98	-0,24
Коефіцієнт ефективності використання оборотних активів	1,465	3,111	2,194	0,899	1,288	-0,18

Як бачимо з таблиці 2.9, на підприємстві значно погіршилися після 2021 року основні показники ефективності використання оборотних активів, що пов'язано зі зменшенням суми отриманого чистого та валового прибутків в наступні роки. У 2023 році ця ситуація дещо покращилась.

Таблиця 2.10 – Аналіз показників рентабельності ДП «Сундс Текстиль Україна» у 2019 – 2023 роках, %

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Абс. відх. 2023-2019 рр.
1	2	3	4	5	6	7
<i>За ресурсами</i>						
Рентабельність власного капіталу	2,50	18,83	8,42	2,10	3,67	1,17
Рентабельність позикового капіталу	27,49	231,07	90,68	25,39	50,86	23,37
Економічна рентабельність активів	2,89	21,22	9,44	2,43	4,24	1,35

Продовження таблиці 2.10

1	2	3	4	5	6	7
Чиста рентабельність активів	2,29	17,41	7,71	1,94	3,42	1,13
Рентабельність оборотних активів	5,22	32,84	12,66	3,05	4,98	-0,24
Рентабельність необоротних активів	4,1	37,1	19,7	5,4	10,9	6,84
<i>За витратами</i>						
Рентабельність продукції	18,5	39,2	27,1	12,2	19,4	0,87
Валова рентабельність продажу	15,60	28,15	21,31	10,86	16,22	0,62
Операційна рентабельність продажу	4,39	22,18	10,39	3,81	7,23	2,83
Чиста рентабельність продажу	2,55	17,55	7,33	2,20	4,70	2,14
Рентабельність операційної діяльності	4,53	26,95	11,60	3,84	7,79	3,26

Отже, як зазначалося вище, суттєве зменшення розміру прибутків на підприємстві в умовах запровадження воєнного стану в країні у 2022 році негативно позначилося на усіх показниках його рентабельності за ресурсами та витратами. Зниження собівартості реалізованої продукції у 2023 році дозволило ДП «Сундс Текстиль Україна» навіть при зменшенні обсягів реалізації отримати більший розмір валового прибутку, що потягнуло за собою збільшення показників рентабельності продукції, валової рентабельності продажу. Збільшення валового прибутку, а також отримання доходів від інвестиційної діяльності (інших доходів) призвело до збільшення операційного, прибутку до оподаткування та чистого прибутків на підприємстві, що позитивно позначилося на зростанні інших показників рентабельності.

В цілому рівень рентабельності підприємства, зважаючи на кризовий стан в економіці, вважаємо задовільним.

Прослідкуємо як змінювалась динаміка основних показників ефективності використання оборотних активів та рентабельності операційної діяльності (рис. 2.6).

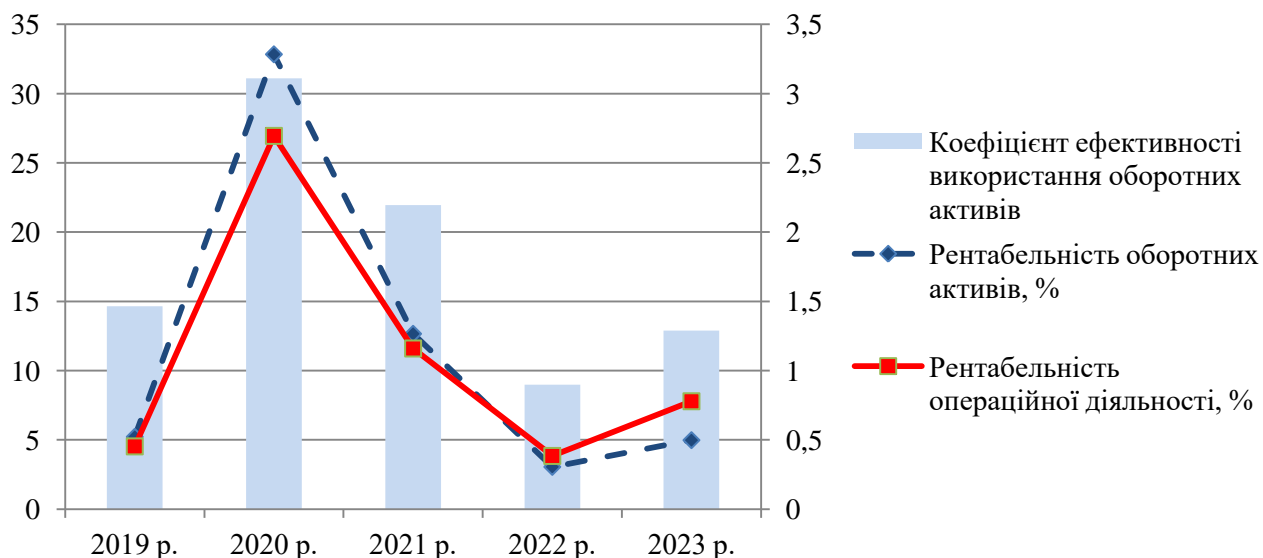

Рисунок 2.6 – Взаємозв’язок між ефективністю використання оборотних активів та рентабельністю операційної діяльності

Отже, ми бачимо, що динаміка зміни цих трьох показників протягом 2019-2023 років була повністю ідентичною. Тобто, коли зростала ефективність використання оборотних активів на підприємстві, тоді ж збільшувалась рентабельність його операційної діяльності, і навпаки, в періоди падіння показників ефективності використання оборотних активів, падала і рентабельність операційної діяльності. Гіпотезу 2 вважаємо доведеною.

Гіпотеза № 3 стверджує, що при підвищенні ефективності використання основних засобів прискорюється оборотність запасів виробничого підприємства і навпаки, тобто між показником фондівіддачі та коефіцієнтом оборотності запасів існує пряма залежність. У попередньому підрозділі роботи ми дослідили, що запаси ДП «Сундс Текстиль Україна» на 98 % складаються з виробничих запасів та незавершеного виробництва, тобто тих оборотних активів, які безпосередньо приймають участь у процесі виготовлення продукції під час використання основних засобів. Нами були проаналізовані показники оборотності запасів та фондівіддача. За допомогою рис. 2.7 проілюструємо динаміку зміни цих показників протягом п’яти років.

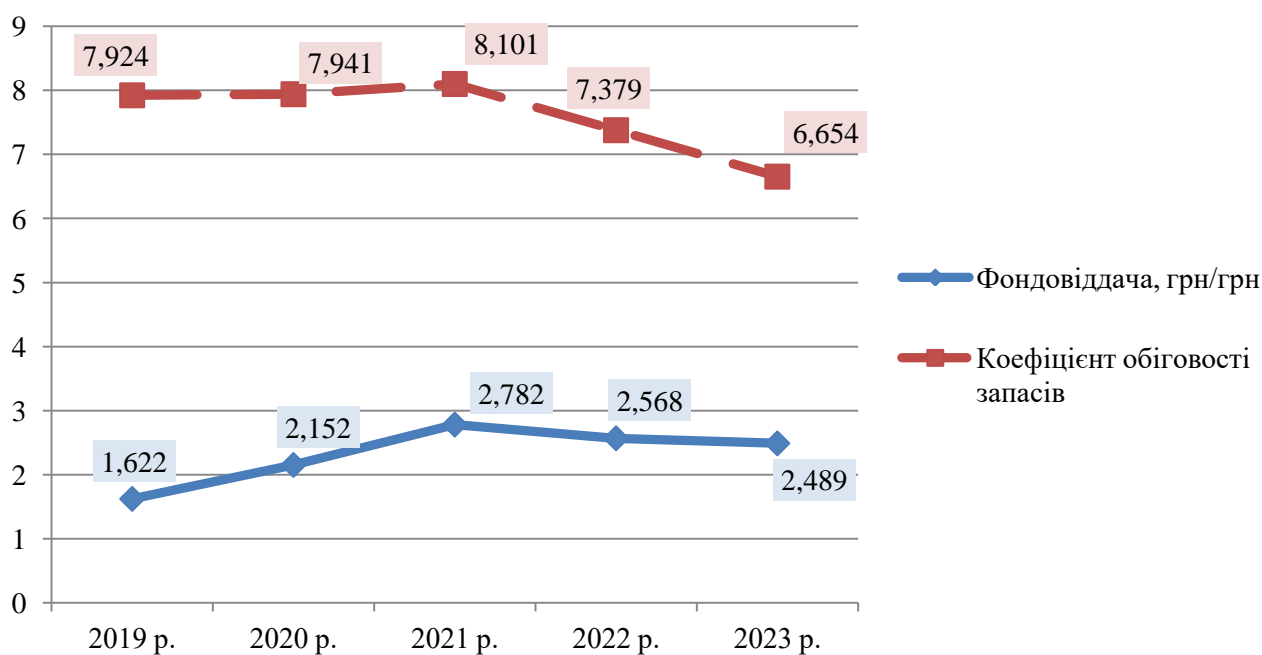

Рисунок 2.7 – Взаємозв'язок між ефективністю використання основних засобів та оборотністю запасів

Рисунок 2.7 показує, що при зростанні фондовіддачі на підприємстві, збільшувався коефіцієнт обіговості запасів, і навпаки, тобто між цими двома показниками ефективності використання активів на підприємстві існує пряма залежність: покращення ефективності використання основних засобів на виробничому підприємстві позитивно буде відбиватися на прискоренні обіговості запасів і навпаки. Гіпотезу 3 вважаємо доведеною.

Таким чином, ми дослідили, що ДП «Сундс Текстиль Україна», не зважаючи на складні умови ведення бізнесу під час воєнного стану, не втратило своєї прибутковості і продовжує нарощувати свої активи та капітал. За останні роки структура активів підприємства зазнала змін у бік збільшення частки оборотних активів, що підвищило рівень мобільності майна виробничого підприємства. При цьому слід відзначити високий рівень зносу основних засобів та погіршення показників ефективності їх використання, погіршення показників ділової активності та зменшення рентабельності активів порівняно з довоєнним періодом. Тому в наступному розділі розглянемо основні напрями підвищення ефективності використання активів на текстильному підприємстві.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АКТИВІВ ДП «СУНДС ТЕКСТИЛЬ УКРАЇНА»

3.1 Управлінські аспекти підвищення ефективності використання активів ДП «Сундс Текстиль Україна»

Забезпечення ефективності використання активів є вагомим завданням фінансового менеджменту ДП «Сундс Текстиль Україна», оскільки сприяє підвищенню рентабельності та фінансової стабільності бізнесу. Проведений аналіз фінансових показників та результати доведення сформованих гіпотез дозволили визначити певні ризики та чинники забезпечення ефективності використання активів ДП «Сундс Текстиль Україна». Зокрема, певні ризики та чинники об'єднано в окремі групи:

- виробничі витрати – збільшення виробничих витрат призведе до зменшення валового прибутку, а це в певній мірі відобразиться на рівні операційної рентабельності та вплине на уповільнення коштів, вкладених в оборотні активи;
- збутова діяльність – чим ефективнішою є збутова діяльність тим більший товарооборот відбувається на підприємстві, а це в свою чергу збільшує обсяги доходів та підвищує оборотність активів і ефективність їх використання;
- цінова політика – зміна цін на текстильну продукцію впливає на обсяг прибутку від операційної діяльності, що в кінцевому підсумку призводить до зміни обсягу чистого прибутку, рентабельності використання активів та джерел фінансування бізнесу;
- кредитна політика – чим меншим є обсяг дебіторської заборгованості, тим меншою є потреба у короткострокових кредитах чи кредиторській заборгованості, що знижує фінансовий ризик, пов'язаний зі зміною структури капіталу та погіршення фінансової стабільності;
- фінансова діяльність підприємства – чим вищим є рівень фінансової

стійкості підприємства, тим оптимальнішою є структура джерел фінансування активів та підвищується рівень ліквідності майна і прискорюється його оборотність.

Зважаючи на вище подані чинники впливу на стан активів ДП «Сундс Текстиль Україна», а також ризики, які є наявними в його діяльності, нами виокремлено його переваги, недоліки, можливості та ризики, що формуються у внутрішньому та зовнішньому середовищі (див. табл. 3.1).

Таблиця 3.1 – Загальні характеристики сильних та слабких сторін внутрішнього і зовнішнього середовища ДП «Сундс Текстиль Україна»*

	Переваги	Проблеми
Внутрішнє середовище	<p>Високий рівень фінансової незалежності</p> <p>Висока ліквідність активів</p> <p>Висока оборотність обігових коштів</p> <p>Наявність власного оборотного капіталу</p> <p>Активна інвестиційна діяльність</p> <p>Використання інноваційних підходів в управлінні бізнесом</p> <p>Відсутність банківських кредитів в джерелах фінансування</p> <p>Реалізується політика соціальної відповідальності бізнесу</p>	<p>Високий ступінь зносу виробничих основних засобів</p> <p>Зниження доходів від реалізації в динаміці</p> <p>Низька рентабельність виробництва</p> <p>Низька кваліфікація працівників</p> <p>Висока частка адміністративних витрат</p> <p>Висока частка дебіторської заборгованості в структурі оборотних активів</p>
	Можливості	Ризики
Зовнішнє середовище	<p>Розробка заходів контролю та правил поведінки працівників</p> <p>Перерозподіл ресурсів компанії</p> <p>Збільшення кількості працівників</p> <p>Впровадження системи енергетичного менеджменту</p> <p>Вихід на нові ринки збуту</p> <p>Підвищення темпів продажу текстильної продукції в роздрібній мережі в інтернеті</p> <p>Розширення кола постачальників</p>	<p>Зміна валютного курсу</p> <p>Нестійка податкова політика</p> <p>Зміни в експортній політиці держави</p> <p>Воєнний стан в країні</p> <p>Підвищення цін на сировину та паливо</p> <p>Високі ставки на кредитному ринку</p> <p>Зменшення попиту на текстильну продукцію в результаті збільшення конкурентів на ринку</p> <p>Затримка поставок через зростання цін на вхідні ресурси (паливо, електроенергію, воду)</p>

*Авторська розробка

Зважаючи на наявність значних переваг в діяльності підприємства, які в основному обумовлені достатнім рівнем фінансової стабільності, ліквідності та платоспроможності, ДП «Сундс Текстиль Україна» володіє високим потенціалом економічного та фінансового розвитку. Високий потенціал економічного та фінансового розвитку надає підприємству широких можливостей для розробки та реалізації заходів, спрямованих на підвищення ефективності використання

активів, а також досягнення високих темпів економічного зростання бізнесу. Визначені нами напрями управління активами ДП «Сундс Текстиль Україна» відображено на рисунку 3.1.

Рисунок 3.1 – Напрями управління активами ДП «Сундс Текстиль Україна»*

*Авторська розробка

Визначені напрями управління активами дозволяють свідчити, що на даному етапі розвитку підприємства та в цілому галузі легкої промисловості в країні, варто збільшувати обсяги доходів від реалізації, що дозволить:

- збільшити обсяг валового прибутку підприємства;
- підвищити оборотність активів, задіяних у виробничій діяльності;
- зменшити залишки запасів, зокрема виробничих запасів;
- збільшити грошові надходження від операційної діяльності та розмір абсолютно ліквідних активів;
- підвищити конкурентні переваги підприємства на ринку текстильної

промисловості.

Підсумовуючи вище зазначене варто відмітити, що підприємство має значний запас резервів як для успішного розвитку так і підвищення ефективності використання оборотних та необоротних активів.

3.2 Обґрунтування напрямів підвищення ефективності використання активів ДП «Сундс Текстиль Україна»

Визначено, що основним напрямом підвищення ефективності використання активів ДП «Сундс Текстиль Україна» є збільшення доходів від реалізації продукції. Збільшення доходів від реалізації продукції на даному етапі розвитку підприємства, пропонуємо здійснювати за рахунок збільшення обсягу продажу через інтернет-магазини. Зокрема, пропонуємо збільшувати реалізацію текстильної продукції в роздріб та оптом через інтернет-магазини. Для планування показників ефективності використання активів у перший рік плануємо збільшення чистого доходу від реалізації продукції на 10%. Для того, що визначити, як зміниться валовий прибуток при збільшенні чистого доходу від реалізації продукції на 10%, обчислимо операційний леверидж, тобто показник, який відображає рівень операційного ризику підприємства. У таблиці 3.2 подано результати обчислення операційного ризику.

Таблиця 3.2 – Результати розрахунку операційного левериджу ДП «Сундс Текстиль Україна»

Основні показники	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік
1	2	3	4	5	6
1. Чиста виручка від реалізації продукції, тис. грн	407941	518863	665870	606955	512445
2. Загальний обсяг виробничих витрат, тис. грн	344283	372800	523993	541011	429324
3. Загальний обсяг змінних затрат, тис. грн	282312	316880	424434	427399	343459
4. Валова маржа, тис. грн	61971	55920	99559	113612	85865
5. Коефіцієнт валової маржі	0,152	0,108	0,150	0,187	0,168
6. Постійні витрати, тис. грн	61971	55920	99559	113612	85865

Продовження таблиці 3.2

1	2	3	4	5	6
7. Валовий прибуток, тис. грн	63658	146063	141877	65944	83121
8. Сила дії операційного важеля	0,973	0,383	0,702	1,723	1,033

Згідно до даних табл. 3.2 варто відмітити, що у 2019 році при збільшенні чистої виручки від реалізації продукції на 1%, валовий прибуток зростав на 0,973%, у 2020 році – на 0,383%, у 2021 році – на 0,702%, у 2022 році – на 1,723%, а у 2023 році – на 1,033%. Для планування валового прибутку при збільшенні чистого доходу від реалізації на 10%, використаємо середнє значення операційного левериджу за 2019-2023 роки, а саме 0,963%. Отже, у плановому році при збільшенні чистого доходу від реалізації продукції на 10%, валовий прибуток зросте на 9,63%. Зважаючи на зростання доходів від реалізації продукції, зросте відповідно собівартість продукції та витрати на збут. Собівартість реалізованої продукції зросте виходячи зі збільшення чистого доходу від реалізації та валового прибутку. Витрати на збут зростуть на величину, яка буде дорівнювати 1% від суми збільшення собівартості реалізованої продукції. Збільшення витрат на збут буде обумовлено збільшенням витрат на рекламу та заробітну плату працівників, які будуть зайняті реалізацією продукції в інтернеті. Планування звіту про фінансові результати подано у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3 – Планування звіту про фінансові результати ДП «Сундс Текстиль Україна», тис. грн

Найменування показника	Звітний період	Плановий період	Абсолютне відхилення, +/-
1	2	3	4
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	512445	563690	51245
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	429324	472564	43240
Валовий: прибуток	83121	91126	8005
збиток			
Інші операційні доходи	44147	44147	0
Адміністративні витрати	41901	41901	0
Витрати на збут	3464	3896	432
Інші операційні витрати	44878	44878	0

Продовження таблиці 3.3

1	2	3	4
Фінансові результати від операційної діяльності: прибуток	37025	44597	7572
Збиток			
Дохід від участі в капіталі			
Інші фінансові доходи			
Інші доходи	436	436	0
Фінансові витрати			
Втрати від участі в капіталі			
Інші витрати	7630	7630	0
Фінансові результати до оподаткування: прибуток	29831	37403	7572
збиток			
Витрати (дохід) з податку на прибуток	5769	7132	1363
Чистий фінансовий результат: прибуток	24062	30271	6209
збиток			

Згідно до даних табл. 3.3 варто відмітити, що при збільшенні чистого доходу від реалізації продукції на 10% в результаті збільшення обсягів продажу через інтернет-магазини, валовий прибуток зростає на 8005 тис. грн, прибуток від операційної діяльності зростає на 7572 тис. грн, а чистий прибуток зростає на 6209 тис. грн. Збільшення фінансових результатів призведе до збільшення рентабельності діяльності підприємства. Планування показників рентабельності за витратами подано у таблиці 3.4.

Таблиця 3.4 – Планування показників рентабельності ДП «Сундс Текстиль Україна», %

Показник	Звітний рік	Плановий рік	Абсолютне відхилення
Рентабельність продукції	19,4	19,3	-0,1
Валова рентабельність продажу	16,2	16,2	-0,1
Операційна рентабельність продажу	7,2	7,9	0,7
Чиста рентабельність продажу	4,7	1,1	-3,6
Рентабельність операційної діяльності	7,1	7,9	0,8

Планування показників рентабельності показує, що в результаті збільшення чистого доходу від реалізації продукції на 10% за визначеного рівня операційного ризику відбудеться підвищення рентабельності операційної діяльності. Операційна рентабельність продажу зростає на 0,7%, а рентабельність операційної

діяльності зросте на 0,8%. Таким чином, у плановому році на 1 грн чистого доходу від реалізації продукції буде отримуватись 7,9 коп прибутку від операційної діяльності, а на 1 грн витрат операційної діяльності буде припадати 7,9 коп. прибутку від операційної діяльності.

Зважаючи, що за рахунок збільшення доходів від реалізації продукції зросте чистий прибуток підприємства відбудеться збільшення власного капіталу (збільшиться нерозподілений прибуток). При збільшенні власного капіталу відбудуться зміни в активах і пасивах підприємства. Планування балансу ДП «Сундс Текстиль Україна» подано у таблиці 3.5.

Таблиця 3.5 – Планування балансу ДП «Сундс Текстиль Україна», тис. грн

Статті балансу	На початок планового року	На кінець планового року
АКТИВИ		
Нематеріальні активи	1938	1938
Основні засоби	190764	190764
Незавершені капітальні інвестиції	11364	11364
Відстрочені податкові активи	673	673
Необоротні активи	204739	204739
Запаси	56735	56735
Поточна дебіторська заборгованість	371603	371603
Грошові кошти	78838	85047
Витрати майбутніх періодів	52	52
Інші оборотні активи	1239	1239
Оборотні активи	508467	514676
БАЛАНС	713206	719415
ПАСИВИ		
Власний капітал	667896	674105
Поточні зобов'язання та забезпечення	45310	45310
БАЛАНС	713206	719415

Планування балансу здійснено таким чином, що пасиви зростуть на розмір збільшення нерозподіленого прибутку, а активи зростуть на суму грошових коштів, що будуть отримані на розрахунковий рахунок в результаті збільшення обсягу реалізації продукції. Зважаючи на планові показники фінансової звітності здійснено обчислення планових показників ефективності використання активів, які показують позитивну динаміку, що доводить практичну результативність запропонованого збільшення доходів від реалізації продукції. Планування показників ефективності використання активів відображено у таблиці 3.6.

Зокрема, в умовах збільшення чистого доходу від реалізації продукції відбудеться прискорення оборотності оборотних активів на 13 днів. Таким чином, оборотність оборотних активів у плановому році буде дорівнювати 1,102 обороти. Оборотність запасів прискориться у плановому періоді на 11 днів і запаси здійснять 8,329 оборотів у собівартості реалізованої продукції.

Таблиця 3.6 – Планування показників ефективності використання активів ДП «Сундс Текстиль Україна»

Показник	Звітний рік	Плановий рік	Абсолютне відхилення, +/-
Коефіцієнт оборотності оборотних активів, оборотів	1,061	1,102	0,041
Тривалість обороту оборотних активів, днів	339	327	-13
Коефіцієнт оборотності запасів, оборотів	6,654	8,329	1,675
Тривалість обороту запасів, днів	54	43	-11
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, оборотів	2,815	3,097	0,282
Тривалість обороту дебіторської заборгованості, днів	128	116	-12
Фондовіддача, грн./грн.	2,489	2,955	0,466
Рентабельність оборотних активів, %	5	5,9	0,9
Рентабельність необоротних активів, %	10,9	14,8	3,9

Щодо оборотності клієнтської дебіторської заборгованості, то у звітному році вона здійснювала 2,815 оборотів у чистій виручці від реалізації продукції, а у плановому році – 3,097 оборотів у чистій виручці від реалізації продукції. В результаті збільшення чистої виручки від реалізації продукції на 10% оборотність дебіторської заборгованості прискориться на 12 днів. Фондовіддача у плановому році зросте на 0,466 і буде свідчити, що на 1 грн середньорічної залишкової вартості основних засобів буде припадати 2,955 грн чистого доходу від реалізації продукції. Рентабельність оборотних активів у плановому періоді зросте на 0,9%, а рентабельність необоротних активів збільшиться на 3,9%.

Таким чином варто свідчити, що збільшення доходів від реалізації продукції є вагомим напрямом підвищення ефективності використання активів, оскільки фінансові показники позитивно зміняться у плановому періоді. Для більш детального обґрунтування запропонованого нами збільшення доходів від реалізації продукції також можна обчислити планові показники фінансової стійкості, які

дозволять побачити як зміниться структура джерел фінансування активів, що в загальному також носить вплив на рівень ефективності використання активів. Планування показників фінансової стійкості подано у таблиці 3.7.

Таблиця 3.7 – Планування показників фінансової стійкості ДП «Сундс Текстиль Україна»

Показник	Звітний рік	Плановий рік	Абсолютне відхилення, +/-
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,936	0,937	0,001
Коефіцієнт фінансової залежності	0,064	0,063	-0,001
Коефіцієнт фінансового ризику	0,068	0,067	-0,001
Коефіцієнт фінансової стабільності	14,741	14,878	0,137
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,693	0,696	0,003
Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу	0,122	0,121	-0,002

Згідно до даних табл. 3.7 можна побачити підвищення показників фінансової стійкості, що відбудеться в результаті збільшення доходів від реалізації продукції на 10%. Зокрема, частка власних коштів в джерелах формування активів зросте на 0,1% і коефіцієнт фінансової незалежності показує, що власний капітал буде становити 93,7% джерел формування майна. Коефіцієнт фінансового ризику показує, що у звітному періоді на 1 грн власних коштів припадає 0,068 грн позикових коштів, а у плановому році буде припадати 0,067 грн позикових коштів. Коефіцієнт фінансової стабільності показує, що у звітному періоді на 1 грн позикового капіталу припадає 14,741 грн власних коштів, а у плановому періоді буде припадати 14,878 грн власного капіталу.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу показує, що у звітному періоді в обороті підприємства перебувало 69,3% власних коштів, а у плановому періоді зросте частка власних коштів вкладених в оборотні активи на 0,3%. Щодо коефіцієнта маневреності власного оборотного капіталу, то варто відмітити його зменшення в плановому періоді, що обумовлено зменшенням частки власних коштів в джерелах формування запасів, що пояснюється зосередженням більшої частки власних коштів в абсолютно ліквідних активах.

Підсумовуючи результати проведеного дослідження варто свідчити, що збільшення доходів від реалізації продукції позитивно відобразиться на різних сферах розвитку ДП «Сундс Текстиль Україна». Загалом, для підвищення ефективності використання активів ДП «Сундс Текстиль Україна», необхідно здійснювати постійний комплекс заходів націлених на виявлення проблемних аспектів та шляхів їх усунення. На нашу думку, для того щоб постійно підтримувати достатній рівень ефективності використання активів та в цілому усієї діяльності, необхідно:

- постійно здійснювати аналіз активів та показників ефективності їх використання з метою визначення чинників впливу та усунення їх негативної дії;
- зменшувати обсяги тих активів, які не забезпечують прибутковості підприємству, а навпаки сприяють збільшенню витрат, пов'язаних із їх утриманням;
- здійснювати оцінку джерел формування активів в контексті досягнення певної пропорційності між власними і позиченими коштами;
- своєчасно оновлювати основні засоби або здійснювати їх капітальний ремонт;
- уникати надлишку грошових коштів з метою усунення витрат від їх знецінення в умовах інфляції;
- розробляти різні маркетингові заходи в контексті зменшення дебіторської заборгованості;
- підвищувати оборотність готової продукції та зменшувати її залишки;
- своєчасно виконувати усі фінансові зобов'язання, щоб знизити ризик погіршення структури активів.

В результаті проведених розрахунків визначено, що збільшення доходів від реалізації продукції позитивно впливає ефективність використання активів, а також покращує позиції ДП «Сундс Текстиль Україна» в напрямку фінансової стабільності та платоспроможності. Визначено, що найбільш альтернативним напрямом збільшення доходів від реалізації ДП «Сундс Текстиль Україна» є збільшення обсягів продажу текстильної продукції через інтернет-магазини як через канали роздрібною так і оптової торгівлі.

ВИСНОВКИ

Виконання даної кваліфікаційної роботи магістра дозволило виконати усі поставлені завдання та отримати такі основні висновки:

1. За результатами теоретичного дослідження уточнено понятійний апарат щодо дефініції «активи підприємства», під яким автор розуміє сукупність усіх економічних ресурсів, які формуються протягом усієї діяльності, джерелами формування яких виступають власні, залучені та позичені кошти і які у процесі використання забезпечують низку економічних вигод для бізнесу. Досліджено та систематизовано класифікацію активів та джерел їх фінансування.

2. В роботі визначено основні етапи управління активами на підприємстві в системі забезпечення ефективності їх використання. Встановлено, що під час управління активами підприємства необхідно дотримуватись певної послідовності дій та принципів, що дозволить досягнути поставлених цілей і забезпечити максимальну ефективність використання усіх складових оборотних та необоротних активів.

3. Проаналізовано стан розвитку підприємств текстильного виробництва в Україні. Встановлено, що порівняно з 2021 роком відбулося значне зменшення розміру чистого прибутку в цій сфері діяльності. При цьому, частка збиткових підприємств, які здійснюють виробництво трикотажного полотна, є значно вищою, ніж в середньому по текстильній промисловості, а саме понад 41 %. Також даний вид виробництва текстильної продукції є менш рентабельним, ніж в середньому по галузі. Виявлено нарощення вартості активів підприємствами, які збільшили свій баланс на 46,8 % за п'ять останніх років. Особливо суттєво зросла сума оборотних коштів на балансі підприємств, питома вага яких в активах складає понад 70 %.

4. Охарактеризовано діяльність ДП «Сундс Текстиль Україна» компанії «Сундс Текстиль А/С» (Данія), яке спеціалізується на виробництві трикотажних полотен та пошитті виробів з них, і є постачальником для виробників матраців. Встановлено, що до початку повномасштабної війни в Україні, підприємство

активно розвивалося і примножувало свої доходи і прибутки. Не зважаючи на складні умови ведення бізнесу під час воєнного стану, підприємство не втратило своєї прибутковості і продовжує нарощувати свої активи та капітал.

5. Визначено рівень ефективності використання оборотних і необоротних активів на досліджуваному підприємстві та джерела їх фінансування. Встановлено, що за останні роки структура активів підприємства зазнала змін у бік збільшення частки оборотних активів, що підвищило рівень мобільності майна виробничого підприємства. При цьому слід відзначити високий рівень зносу основних засобів та погіршення показників ефективності їх використання, погіршення показників ділової активності та зменшення рентабельності активів порівняно з довоєнним періодом.

6. В роботі запропоновано та доведено справедливість трьох гіпотез щодо наявності взаємозв'язку між показниками фінансово-господарської діяльності виробничого підприємства та показниками ефективності використання його активів. Зокрема, гіпотеза № 1 стверджує, що наявність на балансі виробничого підприємства достатньої величини ліквідних активів для покриття поточних зобов'язань, сприяє підвищенню його фінансової стійкості і навпаки; гіпотеза № 2, яка передбачає, що між показниками ефективності використання оборотних активів на виробничому підприємстві та рентабельністю його діяльності існує прямий зв'язок; гіпотеза № 3, яка стверджує, що при підвищенні ефективності використання основних засобів прискорюється оборотність запасів виробничого підприємства і навпаки, тобто між показником фондівіддачі та коефіцієнтом оборотності запасів існує пряма залежність. Справедливість усіх трьох гіпотез доведено.

7. У третьому розділі роботи визначено загальні характеристики сильних та слабких сторін внутрішнього і зовнішнього середовища ДП «Сундс Текстиль Україна». За результатами чого встановлено, що високий потенціал економічного та фінансового розвитку текстильної фабрики надає їй широких можливостей для розробки та реалізації заходів, спрямованих на підвищення ефективності

використання активів, а також досягнення високих темпів економічного зростання бізнесу.

8. В проєктній частині роботи здійснено планування фінансової звітності та показників ефективності використання активів. Обґрунтовано напрями підвищення ефективності використання активів ДП «Сундс Текстиль Україна», які включають в себе: збільшення доходів від реалізації продукції; підвищення рентабельності операційної діяльності; реструктуризацію дебіторської заборгованості; просте та розширене відтворення основних засобів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. Київ: Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 24.10.2024).
2. Фінанси підприємств: підручник / Власова Н. О., Міщенко В. А., П'ятак Т. В.; за наук. ред. Н. О. Власової. Х.: Світ Книг, 2018. 437 с.
3. Крупка М. І., Ковалюк О. М., Коваленко В. М. та ін. Фінансовий менеджмент : підруч. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 440 с.
4. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / Скаско О. І., Майор О. В., Тимчишин-Чемерис Ю. В. та ін. Львів : Растр-7, 2018. 416 с.
5. Квасовський І. О., Кнейслер О. В., Ніпіаліді О. Ю. Фінансовий менеджмент: підручник. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 478 с.
6. Камінська І. М., Дорош В. Ю., Ковальчук А. Ю. Активи підприємства: морфологічний аналіз категорії, склад та класифікація. *Економічний форум*. 2019. № 3. С. 136-143.
7. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності затверджені, наказом Міністерства фінансів України від 23.03.2013 р. № 433. Київ: Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13/conv> (дата звернення: 26.10.2024).
8. Петруня Н. В. Класифікація активів підприємств з урахуванням міжнародних стандартів фінансової звітності. *Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*. 2010. № 1. С. 235-242.
9. Пельтек Л. В., Писаренко С. М. Методологічні аспекти формування системи управління оборотними активами підприємства. *Вісник Запорізького національного університету*. 2010. № 1(5). С. 43-49.
10. Ковальчук Н. О. Фінансовий механізм управління активами підприємств. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту*.

Економічні науки. 2012. Вип. 4. С. 190-197.

11. Болгар Т. М., Кальченко А. О. Шляхи підвищення ефективності управління активами підприємства. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 14. С. 765-771.

12. Пюро Б. І., Шірінян Л. В. Стратегія управління активами підприємства. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2018. Т. 29 (68), №6. С. 78-82.

13. Федорова В. А., Булигіна О. К. Оцінка ефективності управління необоротними активами підприємств. *Економічний простір*. 2016. №112. С. 177-185.

14. Ващенко Н. В., Максимович Ю. І. Створення ефективної системи управління оборотними активами підприємства на основі діагностичного інструментарію. *Сталий розвиток економіки*. 2013. № 3. С. 260-265.

15. Нагорний Є. О. Система управління активами як релевантний чинник ефективного розвитку підприємства. *Економічні науки. Серія: Економіка та менеджмент*. 2014. Вип. 11. С. 223-233.

16. Олександренко І. В., Пиріг С. О. Автоматизація фінансової діагностики: теорія і практика : навч. посіб. Львів : Ліга-Прес, 2015. 296 с.

17. Вахович І. М. Фінансовий менеджмент: магістерський курс: навч. посіб. Вид. третє, змін. і доповн. Луцьк: Надстир'я, 2023. 640 с.

18. Гайбура Ю. А. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Кам'янець-Подільський : ПДАТУ, 2021. 176 с.

19. Магопець О. А., Шалімова Н. С., Черновол О. М. Фінансовий аналіз: вид. 2-ге виправл. і доповн. Кропивницький: ЦНТУ. 2022 р. 230 с.

20. Про затвердження Методики проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій : Наказ Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств, організацій № 81 від 27.06.1997 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-97> (дата звернення: 08.11.2024).

21. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава: ПДАА, 2016. 430 с.

22. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

23. Офіційний сайт підприємства ДП «СУНДС ТЕКСТИЛЬ УКРАЇНА» КОМПАНІЇ «СУНДС ТЕКСТИЛЬ А/С» (ДАНІЯ) (Датський текстиль). URL: <https://danishtextiles.com.ua/>

24. Незалежний аудиторський звіт про фінансову звітність ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО «СУНДС ТЕКСТИЛЬ УКРАЇНА» КОМПАНІЇ «СУНДС ТЕКСТИЛЬ А/С» (ДАНІЯ) за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року.

25. Олександренко І. В., Ніколаєва А. М., Пиріг С. О. Діагностика фінансового капіталу підприємства : методичний аспект. *Бізнес Інформ*. 2018. № 9. С. 166-174.

ДОДАТКИ